

Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal
Budapest, Dorottya-utca 12.
Vidékről postautalvánnyal.

Előfizetési díj egy évre:
Bérmentesen házhöz küldve vagy
posta útján 2.- frt
Külföldre:
Németország és Szerbia 2.50 frt
Franciaország, Belgium, Svájc,
Románia, Olasz, Török, Angol-
ország, Hollandia és Amerikába 3.- frt
Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések legjutányosabb áron számíttatnak.

MERCUR

Hiteles sorsolási tudósító

magyar, osztrák és külföldi sorsjegyekről, kisorsolandó állam- és magánkötelezvényekről, vasuti, gőzhajózási és ipar-részvények és elsőbbségi kötvényekről, záloglevelekről stb. stb.

Közgazdasági, pénz-, biztosítás-, közlekedés- és iparügyi szaklap.

Megjelenik minden hó 2-án és 16-án.

Szerkesztőség: Dorottya-utca 12.

BUDAPEST

Kiadóhivatal: Dorottya-utca 12.

Tartalom: Előfizetési felhívás. — Értéktőzsde. — Gabonatőzsde. — Iparügyünk. — A magyar vasuti hálózat fejlődése. — Közgyűlések és mérlegek. — Közlekedés. — Vegyes közlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Sorsolások:

1864-iki es. és kir. államsorsjegy-kölesön. — 2 $\frac{1}{2}$ %-os 100 frankos n. é. brüsseli sorsjegyek. — 1861. évi 15 frankos Freiburgi sorsjegyek. — Antwerpen városi sorsjegyek. — Barletta-sorsjegyek 1870. évből. — Magyar, taka-

rékpénztárak központi jelzálogbankja 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelei. — Magyar Jelzáloghitelbank 4 $\frac{1}{2}$ %-os koronaértékű záloglevelei. — Magy. Orsz. Központi Takarékpénztár 50 éves 4 $\frac{1}{2}$ %-os koronaértékű záloglevelei. — 5 $\frac{1}{2}$ %-os Erdély-

Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal
Budapest, Dorottya-utca 12.
Vidékről postautalvánnyal.

Előfizetési díj egy évre:
Bérmentesen házhöz küldve vagy
posta útján 2.- frt
Külföldre:
Németország és Szerbia 2.50 frt
Franciaország, Belgium, Svájc,
Románia, Olasz, Török, Angol-
ország, Hollandia és Amerikába 3.- frt
Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések legjutányosabb áron számíttatnak.

részi magyar jelzáloghitelbank záloglevelei. — Helyreigazítás. — Pénzügyi utmutató. — Sorsolások 1899. június hónapban. — Sorsjegyek árfolyama. — Pénzmenek árfolyama. — Díjjegyzék. — Hirdetések.

Előfizetési felhívás!

Június hó elsejével új előfizetés nyílik a „Mercur“-ra. A most letelt öt hónap alatt a „Mercur“ ismét bebizonyította, hogy magaslatán áll ama hivatásnak, melyet teljesíteni maga elé tűzött.

A „Mercur“ ezuttal is megmutatta, hogy hű, lelkiismeretes és ha kell, kiméletlen öre a magyar tőke érdekeinek. Minden érdekköröktől teljesen távol álló tájékoztató és lelkiismeretes tanácsokkal szolgáló független organum.

Ez volt a „Mercur“ a múltban és ez marad programja a jövőre nézve.

Az érték- és gabona-tőzsdéről szóló cikkeinkben kimerítően tárgyaljuk a bel- és külföldi tőzsdék eseményeit.

Egyéb cikkeinkben a nevezetesebb közgazdasági eseményeket beszéljük meg.

Megbízható közleményeket adunk közre a bankok, takarékpénztárak és más részvénytársaságok üzletmenetéről, miáltal rendkívül fontos szolgálatot véltünk tenni az értékpapirtulajdonosoknak.

A „Mercur“ sorsolási rovata legnagyobb pontossággal készül. Eredeti távirataink és hivatalos jegyzékek alapján készül ez a rovat, melynek fontossága, ha figyelembe vesszük, hogy 20 millió forint fekszik gazdátlanul fel nem vett fönyeremények alakjában, könnyen elképzelhető.

A „Mercur“ továbbá az egyedüli lap, mely az év végével minden előfizetőjének ingyen küldi meg

Évkönyvét,

melyből megtudható, vajjon bármely sorsolásnak alávetett sorsjegy, részvény, záloglevél stb. a kibocsátás napjától fogva kisorsoltatott-e a nélkül, hogy tulajdonosa a reá esett nyereményt fölvette volna.

Az előfizetés ára:

egész évre . . . 2 frt

fél évre 1 frt

Előfizetést elfogad a

„MERCUR“ kiadóhivatala
Budapest, V., Dorottya-utca 12.

Értéktőzsde.

Budapest, június 2-án.

A belpolitikai helyzet bizonytalansága lidéreznyomásként nehezedik az értéktőzsdére és megakasztja annak minden forgalmát. Az elmúlt két hét alatt tehát egyetlen lépést sem tehetünk abban az irányban, mely gazdasági életünk fellendüléséhez vezetne s az a tájékoztatás, mely a jövőt illetőleg uralkodik, akarva nem akarva tapasztalásra kényszeríti országunk iparát és kereskedelmét.

Már most csupán az a kérdés, hogy meddig bírjuk ezt így tovább. Tegyük le végre rózsás szemüvegünket és lássuk a helyzetet úgy a mint sötétlik a maga valóságában. Iparunk pang. Az iparos nem tud tudadni iparcikkein s a kereskedő nem képes forgalmat esi-

nálni. És mindez miért van így? Csupán csak azért, mivel még mindig nem vagyunk tisztában azzal, vajjon megegyeztünk-e Ausztriával vagy sem.

Es most az a kérdés merül fel, vajjon a dolgok ilyenkép való folyása rendjén van-e. Vajjon indokolható-e az egész vonalon mutató semmittevés azzal, hogy megvan-e a kiegyezés már avagy sem.

A kiegyezés ügye kétségtelenül fontos érdeke a monarchiának. Ámde minthogy a megoldás bármely módzata nem rendíthetné meg ezen ország szilárd alapokon nyugvó gazdasági konstitúcióját, sulyos mulasztás vádjával illehetjük azokat, a kiknek módjában lenne az országot a mai szomorú állapotából kiségiteni.

Még egy rövid hónap és eltelt az év első fele. Megjelennek majd a bankok félelmi mérlegei, melyek mint az az előre szelnek eresztett híresztelésekből kivehető, nem fognak mögötte maradni a tavalyiaknak. De hát megnyugodhatunk-e ebben. Kérdjük, vajjon a részvényes teljes nyugodtsággal teszi-e félre az osztalékot, melyről tudva van, hogy a kiosztó intézet uszoraitzletek árán jutott ahhoz.

És alig egy-két kivétellel még a legnagyobb bankjaink is nem-e ily módon dolgoznak az évi osztalék kioroszakolása végett.

Bármily fényes eredményeket is érjenek el bankjaink kamat üzleteik révén, ebből senki vigasztalást a jövőre nézve meríteni nem fog. Most lenne meg a kedvező alkalom kimutatni, hogy közgazdasági életünk intézői mennyit tudnak és akarnak tenni az ország gazdasági helyzetének javítása érdekében.

Az értékpapirpiac teljesen el van hanyagolva. A külföld nem veszi értékeinket és a hazai tőke is minthogy buzdítást egy oldalról sem nyer, olyan indolenciát mutat, a minőt már évtizedek óta nem tapasztalhattunk.

Már több ízben kifejtettük s most ismételtjük, hogy az értékpapirpiaczon mindaddig javulás nem fog beállani, a míg a nagy bankok azt működésük körébe nem vonják.

A forgalom részleteire áttérve, a hitelrészvényekről kevés a mondanivalónk. Az osztrák hitelintézet ugyan gyakran hallat magáról, de pozitív eredményeket eddig még nem tudott fölmutatni. Ujabbán ismét fiókintézetek felállításán dolgozik s e végből két karlsbadi és reichenbergi bankár üzletét vette át.

A Magyar hitelbanknál is csendes minden. A cukor-részvényekből eredő hasznat hetekig kürtölték, ma azonban már ennek is vége s így ismét az aratás várható eredménye szerint becsülik meg részvényeinek értékét. A semmittevés jelen korszakában szinte jól esett hallanunk, hogy a Magyar Jelzálogbanknak sikerült egy 30 millió 3 $\frac{1}{2}$ %-os kölesönét a külföldön elhelyezni. Általában ez az intézet az utolsó időkben még a legnagyobb tevékenységet fejtette ki s nem kételkedtünk abban, hogy ez a körülmény már a félelmi mérlegéből is ki fog tűnni. Iparvállalati értékeink közül a Rimamurányi részvények foglalják le maguknak az érdeklődés legnagyobb részét. A hausse- és baisse-párt még mindig erős harezot viv egymással a Rima-részvény árfolyamának megállapításánál.

Nagyon nehéz feladat ma a Rimamurányi jövőbeli árfolyamát csak megközelítőleg is megállapítani. Tudvalevő, hogy a hausse-párt magasabb osztalékot remél kieszközölhetni az eddiginél. Csakhogy alkalmatlan időt választott magának tervei kivitelére, minthogy tudvalevő az is, hogy a Rimamurányi üzletmenete az idén valamivel csendesebb. Kérdés tehát, nem ártana-e a vállalat jó hírnevének, ha a kedvezőtlen üzlet eredménye daczára magasabb osztalékot fizetne. Viszont azonban a magasabb osztalék kérdését olyan két bank tette magáévá, mely nem igen szokott fél munkát végezni. Annyi bizonyos, hogy 12 frtos osztalék mellett a Rima árfolyama túl van hajtván.

Téglagyár-részvények közül különösen az Ujlaki árfolyamát tartjuk indokolatlanul alacsonynak. Köszénbánya-értékek közül a Salgótarjániai iránt mutatkozik ismét egy kis érdeklődés.

A helyi közlekedési értékek közül a Budapesti városi villamos vasut részvényekben vannak nagyobb hullámzások. A visszamenést kedvezőtlen üzleteredményével indokolják. Nézetünk szerint a Városi villamos vasut részvények már elérték vételre alkalmas árfolyamukat.

Járadékokban, záloglevelekben kevés az üzlet. A pénzügyviszonyok kedvezőek, s ez ugyyszólván az egyedüli momentum, melyből egy jobb jövőre lehetne következtetni.

A tőzsde utolsó jegyzései a következők voltak:

Magyar hitel-részvények	388.50
Osztrák hitel-részvények	359.40
Leszámitoló bank részvények	259.—
Rima-Murányi rész.	309.75
Osztrák-magyar államvasut	356.80

Gabonatőzsde.

Budapest, június 2-án.

A földművelési miniszternek legutóbb kiadott jelentése, mely mezőgazdaságunk május 20-i állapotát ismerteti, egészen kielégítő. E szerint május hó második harmadában az ország nagy részében általában kedvező időjárás uralkodott s ennek hatása alatt a növényzet is csekély kivétellel mindenütt egyenlően és kielégítően fejlődött. Szórványosan ugyan még mindig panaszok vannak a gazdák az eső hiánya miatt, főképp az erdélyrészi, illetve a keleti vármegyékben, mindazáltal a növényzet a szárazságot nagyobb mértékben sehol sem szenvedte meg. Helyi pászás esők az országban főleg az utóbbi időben gyakoriak voltak, sőt helyenkint zivatarokkal záporos és jégeső is volt, mely azonban a felvidéki vármegyék egyes részeinek kivételével jelentéke-nyebb kárt nem okozott.

Ez idő szerint a rozsda még nem okoz ugyan nagy bajt, félt azonban, hogy később a buza szárára és a kalásza is átmege. A további időjárástól függ tehát, hogy fogja-e és minő kár érni a buza-vevényeket, melyek ez idő szerint csekély kivétellel országszerte erőtel-jesek és egészségesek.

A növényzetnek különösen az őszi és részben a tavaszi gabona fejlődésének előrehaladása lehetővé teszi immár a számbeli termés-becslést is, a mi mellett azonban tekintetbe kell venni azt a körülményt, hogy az évek mostani szakában a várható termés-eredményeket még csak igen hozzávetőlegesen lehet megbecsülni. A mostani becslést ugyanis az időjárás esélyei még jelentékenyen módosíthatják, vagyis a tényleges termés-eredmény a most felállított becsléstől különösen kedvezőtlen irányban tetemesen eltérő lehet.

Azóta azonban az időjárás kedvezőtlen változáson ment át s a folytonos esőzések következtében az alföld több részén vízben állanak a vetések. Mindazonáltal ha újra derült időjárásunk lesz, minden jóra fordulhat még s a 38 millió métermázsza búzatermésre tovább is számíthatunk. Rozsnál a becslési adatok szerint a kataszteri holdankint és országosan várható átlagos termés körülbelül 6 métermázsára tehető. A rozs és kétszeres, a területet 1.841.000 kataszteri holdra kalkulálva, összesen 10—12 millió métermázsza termést ígér és így a várható eredmény körülbelül megfelelne a múlt évi terméshezamnak.

A gabonaárak nálunk mindazonáltal emelkednek. Ezen emelkedés főleg azon alapul, hogy Oroszországban kedvezőtlen a vetések állása és Romániában talán nem is fognak aratni.

A mi a külföldi piacok üzletmenetét illeti, ugy ez tovább is mérsékelte, a fogyasztás tartózkodó és az irányzat általánosságban csendes. A tengerentúli piacokon a hangulat csekély visszaesések mellett szilárd maradt. Az Egyesült-Államokban a vetések fejlődése javulást csak nem akar feltüntetni, a látható készletek is tetemesen esőkentek, és így fedezési vételekre az árfolyamok 2 c. emelkedtek. A kiviteli kereslet gyenge maradt. Angliában az üzlet állandóan csendes, a vevők tartózkodóak és a felemelt árkövetelések alig részesülnek figyelemben. A francia piacok hangulata is nyugodt és korlátolt forgalom mellett az árak lefelé gravitáltak. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás csak mérsékelte vásárlásokat eszközöl és magasabb árkövetelések csak nehezen, vagy éppen nem voltak elérhetőek.

A mai tőzsdén mindamellett, hogy az amerikai jegyzések alacsonyabbak voltak és a vidékről is kedvezőbb hírek érkeztek, a hangulat alapján inkább szilárdnak jelezhető. Vidéki vételmegbízások, fedezések, de főleg a heti spekuláció vásárlási futólagos lanyhulás után mindig ismét fölszöktették az árakat. Már most a legközelebbi hivatalos kimutatást vonják kombinációba, arra számítva, hogy ez rosszabbul fog hangzani és ennek következtében majd egy explozió jön.

Brailából ma azt jelentik, hogy naponta megújuló csapadék a vetések állását javította. Ellenben Oroszországból az Azovi-tenger vidékéről még mindig szárazság felől panaszok vannak.

Nálunk az utóbbi jó idő kitünő hatással volt, sőt az hirlik, hogy a megdőlő búza részben ismét fölálltak és általában a buza színe is javult.

A többi cikkekben csekély volt a forgalom tartott árak mellett, csak a tengeri legközelebbi határidőkre volt olesőbb.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre 8.70, 8.75, 8.67, 8.70, 8.68, 8.72, 8.71.
Rosz októberre 6.82, 6.77, 6.80.
Zab októberre 5.48—5.49.
Tengeri júliusra 4.53—4.54.
Tengeri májusra 1900. 4.63, 4.62.
Repcze augusztusra 12.57 $\frac{1}{2}$.

Budapest, június 2-án.

Az osztálysorsjáték balsikeréről elmélkedik egyik újabb keletű közgazdasági hetilap. Tendenciózus közleményében szörnyen rossz helyzetben látja a magyar osztálysorsjáték helyzetét és különösen a főelárusítók helyzetét festi sötét színben az osztálysorsjáték részvénytársaság fényes állapotával szemben.

Szinte feleslegesnek tartanók laptársunk aggodalmait eloszlatni, ha nem kellene attól tartanunk, hogy az ilyen közlemények könnyen kárára lehetnek a magyar osztálysorsjáték vállalatnak. Mi közvetlen ismerjük az osztálysorsjáték-üzlet helyzetét és laptársunk megnyugtatóra állíthatjuk, hogy az ma még szintoly kedvező helyzetnek örvend mint ennek előtte. Változás legfeljebb csak annyiban állott be, hogy a sorsjegyelárusítók csak az eddiginél nagyobb munkálkodás árán tudják sorsjegyeiket elhelyezni. Ennek magyarázata pedig abban rejlik, hogy a közönség ma már, minthogy jól ismeri az osztálysorsjáték játéktervét nem vesz több sorsjegyet, mint a mennyivel az összes huzásokon részt venni szándékozik. Míg ezelőtt az első huzások olesó betétei megtévesztették a közönséget, ma ugyyszólván minden játszó tisztában van további kötelezettségeivel.

A mi pedig az osztrák osztálysorsjátékot illeti, ugy ez aligha fog a mi sorsjátékunknak ártani. Tudvalevőleg épen Ausztria felé dolgozik a legkevesebb itteni főelárusító. A többi Európában pedig elég nagy a tér s az osztrák osztálysorsjegyeknek is lesz még helye.

A magyar vasuti forgalmi részvénytársaság tőkeemelés tervével foglalkozik. A tőkeemelés műveletét a bécsi Bankverein fogja keresztülvinni, mely ezen vállalatnál erősen van érdekelve. Megbízható forrásból vett értesülésünk szerint a magyar vasuti forgalmi r.-t. igen kedvező üzletmenetnek örvend s ennél fogva részvényeinél további ár-emelkedés helyezhető kilátásba.

A budapesti tőzsdén rövid idő óta egy érdekszövetkezet garázdálkodik, mely a csekély forgalmat kihasználva rendszeres támadásokat intéz, hol az egyik, majd a másik helyi érték ellen azzal a céllal, hogy a mesterségesen leszorított árfolyamok mellett előnyös be-vásárlásokat eszközölhessen. Az Ujlaki téglagyár valamint a Salgó-tarjáni köszénbánya részvények mai alacsony árfolyama ezen manőverek eredménye. Egyéb ok a fenti két vállalat részvényeinek árhanyatlására nem forog fenn. Az Ujlaki téglagyár üzletmenete eléggé jó s a Salgó-tarjáni is teljesen meg lehet üzletmenetével elégedve, annyival is inkább, minthogy a Romániával folytatott üzleti összeköttetése egyre élénkül.

Iparügyünk.

Budapest, június 2.

A mikor az anyaföldről lekerül a hótakaró s a bevetett mag ki-kiüti gyenge hajtásait, évről évre ugyanazon aggodalom fogja el mindazokat, kiknek az ország közgazdasági érdeke szíven fekszik.

Kora tavasztól egészen a nyár derekáig minálunk az időjárás az a tengely, mely körül a jó vagy rosszlet kérdése forog. Ha az időjárás megfelelő, ha jó aratásunk lesz, akkor a kereskedő könnyebben hiszi eladhatni áruzeikkeit. Ha a kedvező aratás folytán a gazda pénzhez jut, az iparos is több megrendelésre számít, egy szóval minden jó lesz, ha az aratás is jó lesz.

Ezek után mindenki tisztában lesz azzal, minő döntő szerepet játszik nálunk az időjárás, tehát olyan faktor, mely felett parancsolni vagy uralkodni nem lehet.

Más államokban mint például Németországban már régen tisztába jöttek ezen helyzet tarthatatlansága felől.

Elvégre az emberi ész ekkora fejlettségének korában talán csak nem tűrhető tovább az, hogy a derü vagy a boru intézze millió és millió embernek sorsát.

Sajnos, nálunk még mindig nem akarják ezt belátni. Pedig hát a politikai helyzetétől eltekintve ugyan minek köszönhetjük a gazdasági reakziót, mint annak, hogy Magyarországnak három év óta nem volt sikerült aratása.

Más államokban ez nincsen így. Az aratás eredményének ugyan ott is elég nagy fontosságot tulajdonítanak, csak hogy a mezőgazdaság helyzete nem a döntő tényező, melytől — mint nálunk — az egész ország sorsa függ.

Az ország közgazdasági helyzetének miatta az agráriusok szint-egy keseregnek mint a merkantilisták. Pedig hát a jelen kedvezőtlen gazdasági helyzetért első sorban is az agráriusokat lehetne felelősségre vonni. Évek óta a kormányok minden idejét és erejét igénybe vették, folyton azt hangoztatva, hogy érdekeik azonosak az ország érdekeivel. Hiába tiltakoztak ez ellen a társadalom többi osztályai mindaddig míg a jelen sajnálatos állapota az utóbbiaknak igazságot nem szolgáltatott.

Ezen igazságszolgáltatás abban a gyenge mozgalomban nyer kifejezést, a mely most az ipar fellendítése érdekében nyert életet. Kezdi belátni, hogy a mezőgazdaság egymaga nem boldogíthatja az országot. Minden nap új gyáralapításról vehetünk hírt. Es ha mindezen a hírek nem is felelnek meg egészen a valóságnak, mindazonáltal tanúságot tesznek arról, hogy az iparfejlesztés sürgős szükségét egyre szélesebb körökben kezdik felismerni.

Sajnos, azonban mindezek dacára épen azokban a körökben nem látjuk a kellő érdeklődést a magyar ipar fejlesztése érdekében, a melyek leginkább segíthetnék azt elő, sőt a melyeknek szinte kötelessége volna az ezen irányban való tevékenység.

A nagyobb fővárosi pénzügyintézeteket illeti ez a szemrehányás. Évek óta nem tesznek semmit s azzal igyekeznek kielégíteni részvényeseiket, hogy az üzlettelenségre való hivatkozással nem esőkentik az osztályt.

Öszintén szólva, földrajzilag nem esünk olyan távol Németországtól mint a mennyivel a mi bankjaink a német bankok nivója alatt álla-

nak. Szinte bosszantó mint nézik zsebre tett kezekkel tétlenül az idegen tőke térdhódításait, míg a német ipar hatalmas fellendülését majdnem kizárólag a nemzeti tőkének a pénzintézetek révén kifejtett támogatásának köszönheti.

Igazán elérkezett már a komoly eszelekvésnek ideje. Mialatt az ország ipara és kereskedelme pang, pénzintézeteink pénzkészleteikkel uzsoráskodnak és ez által is súlyosbítják az ipar és kereskedelem helyzetét. Kell, hogy végre belássák ezen helyzet tarthatatlanságát. Teremtse nek gyáripart az országnak, mely kellő tőkével ellátva felvehesse a küzdelmet az idegen vállalkozással. Ne súlyosbítsák drága kamattételekkel az amúgy is elég súlyos helyzetet, hanem tegyenek már valamit gazdasági helyzetünk fellendítése érdekében is.

Berger Mór.

A magyar vasuti hálózat fejlődése.*)

A kormány és törvényhozás nem maradt a tervezgetések mellett, hanem megindult a vasutépítés lázas kora, mely állami pénzügyünk megromlásának egyik legfőbb oka volt. A vasutépítési actió két irányban indult meg, az állam saját költségén vasuti vonalakat épített, másrésztől kamatbiztosítás mellett vasutakat engedélyezett.

Az első törvényes intézkedés, mely közlekedésügyünk fejlesztése érdekében az új alkotmányos korunkban történt, az 1867. évi XIII. törvényezik volt a vasutak és csatornák építése végett létesítendő kölcsönről, mely felhatalmazta a miniszteriumot, hogy vasutak és csatornák építésére való-ágos értékben 60 millió ezüst forintnyi, vagy 150 millió franknyi kölcsönt létesítsen, 50 évre 4.650.000 ezüst forint, vagyis 11.625.000 franknyi évi járadék kötelezése mellett.

A 60 millió kölcsön fejében kiállított 85.125.600 frt névértékű, 1867. július 5-étől 5%-kal kamatozó állami kötvény, melyre ezüstpénzben netto 58.365.558 frt 73 kr., folyó pénzben kifejezve 68.969.178 frt 09 1/2 kr. folyt be.

A csatornák építése elmaradt, de a vasutak létesítése annál nagyobb erővel indult meg. Az állam megszerezte a csödbe került magyar éjszakai vasut pest-salgótarjáni vonalát, de azonkívül új vasutak építésébe is kezdett.

Az 1868. évi XII. törvényezik a Zákánytól Zágrábig és Hatvántól Miskolcig terjedő vasutvonalak építéséről intézkedik. Az 1868. évi XLIX. törvényezik a vasutak és csatornák építésére fölvetett kölcsön hófordításáról intézkedve, az imént említett két vonalon kívül, kimondja az államkincstár számára megvett pest—hatvan—salgótarjáni vasutvonalnak a forgalom igényeihez mért állapotba helyezését; a károlyváros—fiumei vonalon a megkezdett munkálatok folytatását; a magyar éjszakai vasutvonalnak Salgótarjától Losonc és Besztercebánya felé folytatását, esatlakozással a kassa-oderbergi vasuthoz; az éjszakai vonal Hatvántól Jászberényen át Szolnokig vezetendő szárnyvonalának elkészítését, valamint a bányaiipar előmozdítása végett Miskolcztól Putnok felé azon pontig vezetendő vasut építését, melyből a vasiparral foglalkozó bányavidék egyes völgyei kiágaznak. Végül a törvény arra is felhatalmazta a miniszteriumot, hogy ha a legutolsó helyen említett vonalból kiindulva a vasiparral foglalkozó bányavidékek valamelyike az illető vonalal saját érdekében esatlakozni kívánna s e végett a vasutépítési tőke két harmadának beszerzéséről vagy biztosításáról maga gondoskodik; a bányaiipar emelése czéljából az építési költségek egy harmadrészt, mely segély azonban gőzmozdonyu vasutnál mértföldenkint 100.000 frtnál többre nem mehet, a vasut tiszta jövedelme aránylagos részének lekötése mellett rendelkezésére bocsátassa az illető vállalatnak.

Tényleg a vasuti kölcsön következőleg használtatott fel:

1. A magyar észak vasut megvétele és felszerelése	11.019,964 frt 33 kr.
2. Hatvan—miskolci vonal	8.010,462 " 02 1/2 "
3. Zákány—zágrábi vonal.. .. .	7.199,735 " 07 "
4. Salgótarjáni—zólyomi vonal	8.276,611 " 16 "
5. Miskolc—bánszei vonal	1.936,197 " 77 "
6. Hatvani indóház	767,785 " 95 "
7. Zólyom—ruttkai vonal.. .. .	11.453,735 " 79 1/2 "
8. Füzesabony—egri vonal	634,914 " 82 "
9. Vasuti gépgyárak	1.118,444 " — "

Ezenkívül a következő vasutak építését az állam szintén a vasuti kölcsönből kezdte meg, de már más segélyforrásokból, újabb kölcsönökből, volt kénytelen befejezni:

1. Károlyváros—fiumei vonal	12.204,762 frt 03 kr.
2. Hatvani—szolnoki vonal	2.485,530 " 85 "
3. Zólyom—besztercebányai vonal	103,693 " 19 "
4. Fiumei indóház	1.200,795 " 64 "

Ez építkezések befejezése, valamint a fiumei kikötő kiépítése céljából az 1871:XLV. törvényezik 30 millió forint ezüstkölesön föl vételére hatalmazta fel a kormányt.

Az állam vasutépítési tevékenysége mellett a magánvállalkozás sem szünetelt. A kamatbiztosítási rendszer, melyet a magyar kormány az abszolút kormánytól vett át örökül, elég esabítólag hatott a tőkepénzesekre. Az alföld-fiumei vasut nagyváradi-északi része építése tárgyában hozott 1868:VIII. törvényezik nyitja meg a sort. E törvény a Nagy-Váradtól Eszékig terjedő vasut s innen Baranyaváron át Villányig terjedő szárnyvonal kiépítésére adta meg az engedélyt a vállalkozóknak, kikkel a közmunka- és közlekedésügyi minister 1867. november 13-án kötötte meg a szerződést. Az 1868. évi XIII. törvény-

ezik a magyar északkeleti vasut engedélyezte a következő vonalakra: a) Debreczentől Szatmár-Németin, Tekeházán át Szigetig; b) Tekeházától Csapon át Kassáig; az előbbi vonalból kiágazva Sátoralja-Ujhelyen át Mező-Zomborig, az utóbbiból Munkácsig. Az 1868. évben még két biztosított jövedelmű vasut engedélyeztetett. Az 1868. évi XXXVII. törvényezik az arad-temesvári vasut kiépítését engedélyezte, az 1868:XLV. törvényezik pedig a magyar keleti vasutét. Ez utóbbi vasut engedélyezett fővonalát és szárnyvonalait a törvény következőleg sorolja fel: a) a Nagy-Váradtól Kolozsváron, Tövisen, Segesváron át Brassóig vezető fővonal; b) a fővonalból Gerendnél kiágazva Maros-Vásárhelyig; c) a fővonalból Kis-Kaposnán kiágazva Nagy-Szebenig vezető szárnyvonalak; a fővonalból Tövisnél kiágazó Gyulafelhérvárig vezető és így az arad-gyulafelhérvári vas-pályába szakadó szárnyvonal. De ezenkívül a vállalatnak még további vonalak kiépítésére is elsőseget biztosított a következőképen: a) mennyiben az állam a fővonalnak Brassótól az oláh határszélégig leendő folytatását s illetőleg a szomszéd oláh vasutakkal való összeköttetését kívánni fogná, mire nézve az elhatározás szabadságát az ország magának teljesen fentartja, az engedélyesek egyuttal biztosítatnak az iránt, hogy hasonló feltételek mellett a Brassótól az oláh határszélégig folytatandó vonal kiépítésére, a fenforgó jelen fontos okok tekintetéből az elsőbségi jog őket fogja illetni. Ugyancsak eme feltétel alatt az engedélyeseknek megadatik továbbá az előjog a Kolozsvártól Beszterezére és a Brassótól Gyertyó-Szent-Miklósrá, végül a Maros-Vásárhelytől vezető szárnyvonalnak felfelé a Maros völgyben leendő folytatására."

A törvényhozás 1869-ben már nem foglalkozott annyit vasutak engedélyezésével. Mindössze csak két vasutengedélyokmány czikkelyeztetett be. Az 1869. évi V. törvényezik a magyar-nyugoti vasut kiépítéséről intézkedik, megnevezve a Székes-Fehérvártól Grác felé az ország határáig terjedő fővonalat s a Kis-Czelltől Győrre vezető szárnyvonalat. E törvényeziknél már nem az engedélyokmány főbb pontjai foglaltattak a törvénybe, hanem a törvényezikhez melléklet gyanánt az egész engedélyokmány csatoltatott.

Az 1870. év ismét nagyon gazdag vasutak építésére vonatkozó törvényes intézkedésekben; noha már nem annyira nagy, nemzetközi jelentőségű vasutak építése, mint inkább a helyi érdekek kielégítése került szőnyegre. A XXVII. törvényezik a v a l k á n y - p e r j á m o s i, a XXVIII. törvényezik a n y i r e g y h á z a - u n g v á r i másodrendű gőzmozdonyvasut kiépítéséről intézkedik. A törvény az utóbbinál engedélyesül a magyar északkeleti vasutat, az előbbinél gróf Nákó Kálmánt és társait jelöli meg, de tényleg a v a l k á n y - p e r j á m o s i vasut is egy nagy vasut, a cs. kir. szab. osztr. államvaspályatársaság tulajdonába ment. A v a l k á n y - p e r j á m o s i vasut engedélyokmányához egy függelék is csatoltatott, mely a vasutra nézve az érvényben volt ideiglenes üzletrend némely intézkedéseit módosította. E módosítások a vasut másodrendű természetének megfelelő korlátolások, pl. hogy a vasut egyes vonataiban nem lehet több 100 tengelynél, oly vonataiban pedig, melyekkel személyek szállítatnak, legföllebb 60 tengely. Ilyen pl. továbbá, hogy a menetrendszerinti vonatsebesség a nyílt pályán középszámítással óránként két mértföldnyi, a megengedhető legnagyobb sebesség pedig óránként legföllebb három mértföldnyi lehet. A korláttal el nem látott utatjárásoknál azonban a gyorsaság olyképmérséklendő, hogy a vonat 100 méternyi távolságban megállítható legyen.

A gömörmezei vasiparvidék érdekében engedélyezte az 1870. XXXI. törvényezik a gömöri iparvasutak hálózatát, mely mint magánvasut engedélyeztetett s a kamatbiztosítást részint az érdekelte vidékek iparosai és földbirtokosai vállalták el. Az állam a beruházási tőkéhez hozzájárulást biztosított. Az engedélyesek azonban az engedélyokmányban megállapított határidőket nem tartották meg s ennek következtében az 1871:XXXVII. törvényezik az engedélyt megszüntetnek nyilvánította s utasította a miniszteriumot, hogy a kiépítésre s a vasut üzletképes állapotba helyezésére szükséges összeget részint az országos jövedelmekből fedezze, részint elsőbségi kötvények kibocsátása útján szerezzze be. Az 1872:X. törvényezik pedig a miniszteriumot a gömöri iparvasutak hálózatának kiegészítésére hatalmazta fel.

Szintén iparvasutat engedélyezett az 1870:XXXII. törvényezik is, a bánszei állomásból kiinduló s Czentere, Ózdon át Nádasra vezető bánszei-nádasdi vasutat. Engedélyes a rima-murány-völgyi vasműegylet volt s a törvény kimondta, hogy az engedélyes az 1868:XLIX. törvényezik 2. §-a értelmében államsegélyben részesül.

A b á t t a s z é k - d o m b o v á r - z á k á n y i vasut, melyet az 1870:XXXIII. törvényezik engedélyezett, inkább csak egy helyi transversális vasut jelentőségével bírt, a tervezők előtt azonban mint egy nagyobb forgalmi irányúnak egyik lánczeme lebegett.

Az 1870:XXXVIII. törvényezik az alföld-fiumei vasut továbbépítését előzta Eszékig Sziszekig, Sziszektől a Kulpa völgyén át Károlyvárosig, továbbá Uj-Gradiskától Bródon át Mitroviczáig. A törvény a vasut azon részének kiépítését, mely Horvát-Szlavonországok polgári kormányzás alatt álló területére esik, állami kamatbiztosítás mellett, a határvidék területére eső résznek kiépítését pedig állami segély mellett rendelte el.

A törvény a miniszteriumot arra is felhatalmazta, hogy „a mennyiben az állam érdeke, nevezetesen az egységes forgalom s az államkincstár esekélyebb terheltségének czéljai úgy kívánják, az engedélyezési tárgyalásokat a kiépült zákány-zágrábi, valamint az építés alatt álló károlyváros-fiumei vonalakra is kiterjeszthesse, mely esetben ezen vonalak engedélyezése szintén az 1-ső §. határozmányai alapján fog eszközöltetni". Tudjuk, hogy nemesak a nevezett két államvasuti vonal elidegenítése nem történt meg, hanem a nemsokára bekövetkező pénzügyi válság miatt az alföld-fiumei vasut tervezett kiépítése is elmaradt.

Az 1870:XXXIII. törvényezik a Déli vasutnak adott engedélyt a szentpéter-fiumei vonal magyar államterületre eső rövid

E czikk első részét l. „Mercur“ május 16. számában,

vonarészének kiépítésére. Bár e kis vonalrész Fiumét a Déli vasut hálózatával hozta közvetlen összeköttetésbe, a magyar forgalmi politika szempontjából fontossággal nem bírt. A nevezett törvényezik ennek dacára nemcsak jövedelembiztosítással látta el e vonalrészt, hanem a magyar kincstár részéről 185,000 frt segélyt is biztosított, mint a kiépítési költségekhez való hozzájárulást.

Az 1870: XLI. törvényezik a magyar észak-nyugoti vasut kiépítésére adott engedélyt Strousberg Henriknek, a cs. kir. államvasutársulat érsekújvári állomásától egyrészt Komárom mellett a dunapartig, másrészt Nyitrán, Bánon át Trenesénig. Az engedélyes azonban nemsokára megbukott s bár a jogot nagyobb bankintézetek vették át, minthogy az engedélyezett vonalaknak csak egy része élvezett állami kamatbiztosítást, a tőkebeszerzés nehézségbe ütközött, sőt teljesen meg is hiúsult. Az engedélyt az 1879: XI. t.-ezik helyezte hatályon kívül.

Az 1871: XIV. törvényezik az eperjes-tarnowi vasut magyarországi részének kiépítésére adott engedélyt, szintén kamatbiztosítás mellett; míg az 1871: XXII. törvényezik a Zólyomtól Besztercebányáig terjedő szárnyvonalnak államköltségen leendő kiépítését rendelte el.

Az 1872. évben a törvényhozásnak a vasutügyre vonatkozólag legfontosabb intézkedése a IX. törvényezik, mely a Budapesten létező vasuti indóházak összekötése céljából egy gőzmozdony-vasutnak s e vasut számára szükséges állandó vasuti hidnak, valamint egy rendezési és egy személfelvételi pályaudvarnak államköltségen leendő építését rendelte el.

A többi mind kisebb jelentőségű, nemcsak az 1872: XII. törvényezik, mely e kincstári vas- és sóbányaipar érdekében a miskolczi diósgyőri és a mármarosziget-szlatinai iparvasutak kiépítését rendelte el államköltségen, nemcsak a XXVIII. törvényezik, mely a cs. kir. szab. osztrák államvaspálya-társaságnak adott engedélyt Vojtektől Bogsánig egy másodrendű vasut építésére, hanem a XXVII. törvényezik is, mely Győrtől Sopronon át Ebenfurt irányában az ország határáig vezetendő elsőrendű gőzmozdony-vasut kiépítéséről intézkedik, nem is számítva a XXIX. törvényeziket, mely egy konzoreziumnak engedélyt adott a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi elsőrendű mozdonyvasut kiépítésére, mi azonban ebben a formában meg nem valósult.

Az 1873. évi nagy pénzügyi és gazdasági válság hatása meglátszik a nevezett év törvényhozái működésében. Ez évben egyetlen egy új vasut sem engedélyeztetett, csak a tiszavidéki vasut kamatbiztosítási ügyeinek rendezéséről kötött egyezményt czikkelyezte be az 1873: XVIII. törvényezik s a XL. törvényezik intézkedett a gömöri iparvasutak költségvetésének fedezéséről. A következő év törvényhozása is inkább csak a pénzügyi zavarokba jutott vasutak szanálásával (1874: I. t.-cz. a magyar keleti vasut függő adósságainak rendezéséről) s a megadott engedélyek módosításával foglalkozott (XXIX. t.-cz. a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi s a XXX. t.-cz. a győr-sopron-ebenfurti vasut engedélyokmánya némely pontjainak módosításával). Sokkal fontosabb ezeknél az 1874: XXVIII. t.-ezik, mely a cs. kir. szab. osztrák államvaspályatársaságnak jogot adott a temesvár-orsovai vonal kiépítésére s ezzel létrehozta a román vasutakkal való közvetlen csatlakozást. Miután az 1874: XXVII. törvényezik a Román fejedelemséggel 1874. május 31-én a vasuti csatlakozások tárgyában kötött szerződést beczikkelyezte.

Az 1875. évben a hatalmas osztrák államvaspálya nyújtotta tovább karjait másodrendű vasutak alakjában. Az 1875: XLIII. törvényezik engedélyezte a tótmegyer-nagysurányi, az 1875: XLII. pedig a nagysurány-nyitrai másodrendű vasutat. Az utóbbit ugyan magán-engedélyesek nyerték, de a nevezett vasut építette ki. Ez évben engedélyeztetett (az 1875: XLIV. törvényezikkel) az arad-körösvölgyi vasut, mely azért nevezetes, hogy az érintett vidék érdekeltiségeinek erejéből eladdig képzelhetetlen olcsón épült s typusa lett a helyi érdekű vasutaknak. A többi törvény mind a vasutak pénzügyi bajainak orvoslását célozta; meghozatott ugyanis az 1875: XL. t.-cz. az I. magyar-gácsországi vasut állami biztosítékának fölemelése s némely módosítások tárgyában, a XLI. t.-cz., a vasutak építéséből az állam ellen támasztott kártalanítási követelések esetleges kiegyenlítéséről, valamint az állami biztosítást élvező pályákon szükséges új beruházásokról, a XLV. törvényezik a magyar északkeleti és a nyir-egyháza-ungvári vasutak függő ügyeinek rendezéséről.

A kamatbiztosítás révén anyagilag is érdekelt állam közreműködése a vasutak pénzügyeinek rendezése körül továbbra is szükségesnek mutatkozott. Az 1876: XI. törvényezik az állami biztosítást tényleg igénybe vevő vasutársulatok részéről az 1875: XLI. törvényezik 2. §-a alapján kibocsátandó elsőbbségi kötvényeknek az állam által leendő átvételéről szól, vagyis a beruházási kölcsön egységesítéséről. De ennél sokkal nagyobb horderejű a pénzügyi bajokba bonyolódott Keleti vasutaknak államotítása az 1876: L. t.-cz. alapján. Mert bár ezt még nem tekinthetjük az államvasuti rendszert inauguráló vasuti politika öntudatos tényének, de azért a vasutállamosítások történetében igen fontos momentum. Ez évben Romániával egy második csatlakozás létesítése is szankciót nyert az 1876: XXXIV. t.-cz. által, mely a miniszteriumot felhatalmazta, hogy a Romániával kötött vasuti egyezmény alapján a tömösi szoroson át létesítendő összekötő vasuti vonal magyarországi részét kiépíthesse. Meg kell még említeni, hogy az 1876: IX. törvényezik a vágvölgyi vasutársulatnak engedélyt adott, hogy nagyszombat-szeredi lövonatu vonalát gőzmozdonyu vasutá alakítsa át.

Az 1877: XVI. törvényezik ismét a magyar északkeleti vasut finanziaális ügyével foglalkozik; míg az 1877: XXVI. t.-cz. a határvidéki vasutakhoz tér vissza s kimondja, hogy az alföld-fiumei vasut eszköz-sziszek-károlyvárosi részének kiépítését elrendelő 1870. évi XXXVIII. törvényezik hatályon kívül helyeztetik s a miniszterium hatalmaztatik fel a Mitroviczától Vinkovczen, Bródon, Uj-Gradskán és

Sunján át Sziszekig, Sziszektől a károlyváros-fiumei vasut valamelyik állomásáig, végül az alföld-fiumei vasut dályai állomásától Vinkovczeig terjedő vasutvonalak kiépítésére, a határvidéki erdők jövedelmének vasutépítésre fordítható részéből. E törvényezik intézkedéseiben már Bosznia okkupációjának körvonalát látjuk.

1878-ban vasuthálózatunk fejlesztésére vonatkozó törvényt nem találunk, mert a vasutügyet befolyásoló törvénynek a XI. törvényezik, mely a volt magyar-keleti vasutársulat részvényeinek beváltására kitűzött határidő meghosszabbításáról szól, nem tekinthetjük ilyennek.

Az 1879: XXXVIII. törvényezik a kassa-oderbergi vasut kamatbiztosítási ügyeit rendezi, továbbá a nevezett vasut magyar vonalainak az osztrák vonalaktól elkülönített számvitelét mondja ki, úgyszintén jóváhagyja az eperjes-tarnowi vasut magyar részének egyesítését a kassa-oderbergi vasutal. Az 1879: X. törvényezik a tiszavidéki vasutnak adott jogot a mezőtúr-szarvasi másodrendű vasut kiépítésére.

Az 1879: XXVII. törvényezik a vasutállamosításnak egy újabb lépése, mert ennek alapján az állam megszerezte a vágvölgyi vasutnak az 1872: XXIX., 1874: XXIX. és az 1876: IX. törvényezik alapján kiépített vonalait s a ki nem épített vonalakon megszerzett földterületeket minden ingó és ingatlan tartozékaival.

Az 1880. év fordulópontot jelez vasutügyünk történetében, mert ekkor vette kezdetét az az öntudatos, nagyszabású magyar vasuti politika, mely az államvasuti rendszert diadalra juttatta s közlekedési eszközeink legfontosabbikát a magyar közgazdasági érdekek szolgálatába kényszerítette. A döntő fordulat kezdetét az 1880: XXXVIII. törvényezik jelzi a tiszavidéki vasut megváltásáról, a melyet megkönnyített az a körülmény, hogy az 1868: LI. törvényezik alapján a fizetett kamatbiztosítási előlegek fejében a kincstár 5.309,000 forint névértékű részvény birtokába jutott. Az 1880: XXXVIII. törvényezik egyuttal elrendelte az ujszász-rákocscsabai vonal kiépítését, mely a magyar államvasutaknak a tiszavidéki és keleti vasut hálózatából alakult hatalmas hálózatát közvetlen összefüggésbe hozza az északi vonalakkal és az ország fővárosával. Hasonló nagy jelentőségű az 1880: XLII. törvényezik, mely a keleti csatlakozást létesítette egy új iránynyal, kimondván a Budapesttől Szabadkán, Ujvidéken át Zimonyig terjedő vasuti vonal államköltségen való kiépítését, csatlakozással a Szerbiával kötött s az 1880. évi XXXV. törvényezikkel beczikkelyezett szerződés alapján a szerb vasutakhoz. A törvény egy Kalocsáig vezetendő másodrendű szárnyvonal kiépítését is elrendelte.

A magyar államvasutak hálózatának egy fontos hiányzó láncszemét szerezte meg az 1880: XLIV. törvényezik, mely a zágráb-károlyvárosi vasutvonalnak megvétele iránt a déli vasutal kötött szerződést czikkelyezte be. Fontos lépés volt ez a fiumei utirány függetlenítése tekintetében.

Vasutügyünk történetében korszakalkotó a helyi érdekű vasutakról szóló 1880. évi XXXI. törvényezik. Az elsőrendű, sőt még a másodrendű vasutak is oly nagy költséggel épültek s ennél fogva jövedelmezőségük a nagy beruházási tőkével oly kevéssé állt arányban, hogy azok létesülése állami kamatbiztosítás nélkül nem igen történhetett. Ily módon az ország félreeső vidékeinek közlekedési érdeke csak igen lassan nyert kielégítést. Az arad-körösvölgyi vasut létesítése azonban megmutatta, hogy lehet olcsó és jövedelmező vasutakat építeni s maga a helyi érdekeltiség buzgalma elégséges az ily vasutak létrehozásához. Felszínre került tehát a helyi érdekű vasutak kérdése. Ennek törvényes szabályozását tartalmazza az említett törvényezik. E törvény a helyi érdekű vasutak céljául azt jelöli ki, hogy egyes vidékek forgalmi és közgazdasági igényeinek feleljenek meg. Már engedélyezésüket kevesebb formához köti, a mennyiben kimondja, hogy a miniszterium által engedélyezhetők, a törvényhozásnak csak bejelentendők az engedélyezést követő 14 nap alatt. Kivételt képez azonban azon vasutak engedélyezése, melyek két vasutvonal összeköttetésére szolgálnak vagy egyes fővonalaknak főirányukban kiegészítő részét képezik. Az ily vasutak engedélyezése a törvényhozásnak tartatott fenn. A törvény kimondja továbbá, hogy az építést, felszerelést és üzletet illetőleg könnyebbségek és kedvezmények megadatnak, melyek megadását az üzleti biztonság megengedi. Szabályozta a törvény az állam hozzájárulását is, midőn kincstári vagy állami kezelésben levő javak is érdekelve vannak. A magyar államvasutak részéről pedig jelentékeny forgalmi támogatást biztosított az államvasuti vonalakba beagazó helyi érdekű vasutak részére. A szükséges beruházási tőke előteremtésére nézve a törvény feljogosította az érdekelt községeket, hogy legfeljebb 10 évre szóló kamatbiztosítást vagy másnemű segélyezést vállaljanak, a törvényhatóságokat pedig, hogy a helyi érdekű pályák építését közmunkájuk vagy közmunkaváltásuk egy részével segélyezzék.

A törvényhozással 1880-ban még két másodrendű vonal kiépítését is engedélyezte. A XXXII. törvényezik a szamosvölgyi vasut, a XXXIII. törvényezik pedig a nyitra-nagytapolcsányi másodrendű vasut kiépítését.

A helyi érdekű vasutak kiépítése serényen megindult, részint egyszerű miniszteri engedélyek, részint külön törvényezikkek alapján. 1881-ben a következő törvényezikkek intézkednek helyi érdekű vasutak építéséről: a XLVII. t.-cz., mely az arad-csanádi vasut kiépítéséről szól, a XLVIII. t.-cz. a szatmár-nagybányai és a LXXIII. törvényezik a nagykikinda-nagybeeskereki helyi érdekű vasutról.

A pénzpiacz általános javulásával a vállalkozási kedv a vasutépítések körül is érezte hatását és helyi érdekű vasutakon kívül elsőrendű vasut is épült állami kamatbiztosítás nélkül, mely rendszerrel, a saját tapasztalatoknál fogva, az állam már végleg szakított. Az 1881: XLVI. törvényezik beczikkelyezte a budapest-pécsi elsőrendű vasut kiépítéséről a magyar általános hitelbank és a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és ipar hitelintézet részére kiállított engedélyokmányt. E vasut célja a pécsi kőszénbánya-vidéknek a fővárossal való közvetlen kapcsolatba hozása. Utóbb azonban, a mint

látni fogjuk, fontos szerepet töltött be az által, hogy államosítása után a magyar állami vasut hálózatát Budapesttől Fiuméig megszakítás nélkülivé tette.

Az 1882. év a magyar vasuti politikának ismét diadalmos éve volt. A cs. kir. szab. osztrák államvaspálya-társaság, mely Magyarországot egész hosszában végighasította s szárnyvonalával együtt hazánkban legfontosabb közlekedési ere volt, de a mely hatalmas hálózatával osztrák államterületre is átnyult, évtizeden keresztül kizárólag saját önző pénzügyi érdekeit szolgálta s nem sokat törődött a magyar közgazdaság érdekeivel. Egy hatalmas pénzeszoptra támaszkodott, daczolt a kezdetben fiatal, később súlyos pénzügyi bajokba bonyolódott parlamentáris magyar állammal. De midőn egy erős kézbe került Magyarország legfőbb ügyeinek intézése s közlekedésünk terén is egy öntudatos, erőteljes vasuti politika jutott diadalra, az osztrák államvasut monopolisztikus hatalma súlyos sebet kapott. A magyar államvasutak folyvást erősödő hálózata hatalmas karjaival kelet és dél felé, köze fogta s fojtogatni kezdte az osztrák államvasutat s ez a zimonyi vasut kiépülte után utoljára is kénytelen volt méltányos egyezsége lépni a magyar állammal. Az 1882. június 8-án kötött szerződést az 1882:XLV. törvényezikk hagyta jóvá. E szerződés alapján az osztrák államvaspálya-társaság dualisztikus szervezetet nyert külön bécsi és budapesti igazgató tanácsal s osztrák-magyar államvasut nevet vett föl. A magyar állam döntő befolyást nyert a vasut tarifapolitikájára s vágvölgyi vonalait cserében az osztrák államvasuttól átvette az ujszöny-brucki vonalat, hogy a magyar államvasutak nyugot felé is közvetlen összeköttetést nyerjenek. Az 1882. évi XLVI. törvényezikk azonnal el is rendelte a csere utján megváltott vasuti vonalnak Budapestig való kiépítését államköltségen.

Az osztrák államvasut-társasággal kötött szerződés megadta az engedélyt a nevezett vasutnak, hogy az 1880:XXXI. törvényezikk alapján 1883. január 1-től tíz év alatt 200 kilométer terjedelemben helyi érdekű vasutakat építhessen, vagy a fővonalába beágazó oly helyi érdekű vasutakat megszerezhesen. Egy külön engedélykmány pedig a vágvölgyi vasut trencsén-zsolnai részének kiépítésére hatalmazta föl az osztrák államvasutat.

Az 1883. évben némi szünet állt be. A törvényhozás csak két ízben foglalkozott vasutüggyel. Az 1883:XVI. törvényezikk a vágvölgyi vasut csereértékéről és a budapest-ujszönyi vasut, valamint az azzal összefüggő építkezések költségeinek fedezéséről, az 1883:XXIX. törvényezikk pedig az első magyar-gácsországi vasut különböző finansziális, az állami kamatbiztosítással összefüggő ügyeinek rendezéséről.

Annál gazdagabb az 1884. év, mert tulajdonképen ekkor vette kezdetét a kamatbiztosítást élvező vasutaknak, melyek az állami háztartásnak oly nagy megterhelésével jártak, államosítása. Bár a vasutak tőkéből származó kamatteher változatlan maradt, de az egységes vezetés meg egyrészt a forgalmat emelte, másrészt a kezelést gazdaságosabbá tette. De közgazdasági szempontból is nagy hatása lett ez államosításoknak; mert bár korábban is volt az államnak bizonyos befolyása a kamatbiztosítást élvező vasutak tarifapolitikájára, de nem lehetett oly hatékony, mint midőn egy egységes nagy hálózat fölött lehetett föltétlenül intézkedni. Az 1884:XXIX. törvényezikk az I. Erdélyi vasut, az 1884:XXX. törvényezikk a duna-drávai, 1884. évi XXXIX. törvényezikk az alföld-fiumei vasut vonalainak megváltásáról intézkedik. Messze vezetne az államosítási szerződések ismertetése, csak azt kívánjuk kiemelni belőlük, hogy az állam lemondott azon előlegek és kamatjaik megtérítésére való igényéről, melyeket állami biztosítás címén az illető társulatoknak kiszolgáltattott. Az 1884:VIII. törvényezikk a munkács-beszkei vasutaknak államköltségen leendő kiépítését mondta ki. Honvédelmi érdekek ajánlták e vasuti vonal létesítését, mely osztrák területen egész Strijg terjedt. Az 1884:X. törvényezikk szintén egy nemzetközi összeköttetést létesített, a mennyiben a szab. osztrák-magyar államvasut engedélyt nyert a kassa-oderbergi vasut escajai állomásából kiindulva a gácsországi transverzális vasut vonalával Zvardonnál leendő csatlakozással, egy az ország határszéléig terjedő vonal kiépítésére. Az 1884:IX. törvényezikk a budapest-zimonyi vasut szabadka-bajai szárnyvonalának kiépítéséről intézkedett. Csak egy rövid vonalszakasz hiányzott Báltaszékig s egy dunai híd, hogy a magyar alföld legrövidebb uton közvetlen összeköttetésbe jusson Dél-Németországgal, bár fővárosunk elkerülése árán. Az 1884. évi országos törvények közül megemlíthetjük még a XXXI. törvényezikket, mely a csáktornya-zágrábi (zagorai) helyi érdekű vasut, a XXXII. törvényezikket, mely a marosludas-besztercei helyi érdekű vasut kiépítéséről szól. A XXXIV. törvényezikk a marosvölgyi vasut 1880. évi engedélykmányát kiterjesztette a deés-besztercei vonalra és a deés-deésaknai szárnyvonalra is. Az 1884:XV. törvényezikk a győr-sopron-ebenfurti vasutra vonatkozó törvények némely határozataira módosította, a XL. törvényezikk pedig az ujszöny-brucki vonalrész átalakítási munkálataira szükséges póthitelről gondoskodott.

Az 1885:X. t.-cz. az osztrák-magyar államvasut-társaság vágvölgyi vonalának kiegészítéséről intézkedik, a mennyiben felhatalmazást ad a Szered és Galgócz-Lipótvár közötti összekötő vonal építésére, azonkívül e törvény a korábbi engedélyokmányokban a kamatbiztosításra vonatkozó intézkedések némely pontját is módosította. Az 1885. évi XVIII. t.-cz. a bihari és békési, a XIX. t.-cz. pedig a mátrai helyi érdekű vasut engedélyezésére hatalmazta fel a miniszteriumot, az első részére ezenkívül még 300,000 frtnyi állami segílyt is engedélyezett, hogy a vasut nagyvár-ermihályfalvai vonalrész a hadászati céloknak megfelelőleg kiépíttessék.

Az 1886. évben a törvényhozás nem foglalkozott vasutengedélyezési ügyekkel; egyetlen törvényezikk vonatkozik vasutépítésre, de ez is egy boszniai vasut további kiépítésére. Minthogy azonban e közlemény kizárólag a magyar vasutakkal foglalkozik, mint a korábbi években, így itt sem tartjuk szükségesnek felemlíteni a boszniai vasutakra vonatkozó törvényeket.

Az 1887. év hasonlólag nem valami gazdag a vasutakra vonatkozó törvényhozási intézkedésekben. Az 1887:XV. t.-cz. a nyitra-völgyi vasutról intézkedik, kimondván, hogy az 1875. évi XLII. és XLIII. t.-cz., valamint az 1880:XXXIII. t.-cz. által engedélyezett nagysurány-nyitrai, tötmegyernagysurányi és nyitra-nagytopolcsányi másodrendű vasutak, úgyszintén az 1880:XXXI. t.-cz. alapján engedélyezett nagytopolcsány-béliczi helyi érdekű vasut nyitra-völgyi vasut elnevezése alatt egyesítettnek és az osztrák-magyar állami vasutak egységes vonalának tekintetnek. Az 1887:XXXIII. t.-cz. az örökös pénzügyi bajokkal vesződő első magyar-gácsországi vasut-társaság szanalására, a kibocsátandó újabb sorozatu elsőbbségi kötvény kamatozása és törlesztése céljából, külön állami kamatbiztosítást engedélyezett. Végül a XLVI. törvényezikk a határörvidéki vasut annyi változáson keresztül ment tervét módosította újabban.

Az 1888. év ismét egy jelentékeny törvényhozási intézkedéssel nyílt meg; a IV. t.-cz. ugyanis a helyi érdekű vasutakról szóló 1880. évi XXXI. törvényezikket részint módosította, részint kiegészítette. E törvényezikk a miniszterium engedélyezési jogát megszorította, a mennyiben kimondta, hogy nemcsak a fővonalakat összekötő helyi érdekű vasutak engedélyezése tartatik fenn a törvényhozásnak, hanem azoké is, melyek közvetlen az ország határszéléig tervezetnek, vagy a melyek valamely vasutat gőzhajókkal járt vízi uttal közvetlen csatlakozás utján kötik össze. Az engedélyezéseket is korlátozta, kimondván, hogy a helyi érdekű vasutaknak nemcsak engedélye, illetve tulajdonjoga, hanem üzlete sem ruházható át másra a közmunka- és közlekedésügyi miniszter engedélye nélkül. Az állam megváltási jogát is lényegesen kiterjesztette. Fontos határozatokat tartalmaz a helyi érdekű vasutaknak az államvasutak üzleti kezelése alá vételére vonatkozólag. Kimondja továbbá, hogy a helyi érdekű vasutak létesítését támogathatják az állam, a törvényhatóságok és a községek is, de az állami költségvetés e czimen évenként 300,000 forintnál nagyobb összeggel meg nem terhelhető és hogy egy helyi érdekű vasut nem segíyezhető ezen összegből többel, mint tényleges építési tőkéjének $\frac{1}{10}$ -ed részével. Felállítja a korlátokat, a melyek között a törvényhatósági és községi segíyezés alkalmazható, ezenkívül a befektetési tőkék és a pénzbeszerzés módzataira is több fontos intézkedést tartalmaz. A kormányt az 1888:VIII. törvényezikk felhatalmazta a kisújszállás-dévaványa-gyomai, a XXVIII. törvényezikk a Debreczentől Fűzes-Abonyig vezető helyi érdekű vasutnak és Óhától Polgárdig terjedő szárnyvonalnak, végül a XXIX. törvényezikk az eszék-batrinjai helyi érdekű vasutnak, valamint pleternicza-pozsegai szárnyvonalnak engedélyezésére. Budapest székes főváros ipari fellendülésének és forgalma emelésének lényeges tényezőjévé vált az 1888:XXVII. t.-cz. által engedélyezett budapesti körvasut, mely a főváros dunabalparti területén fekvő állomásoknak az egyes gyár- és ipartelepekkel való összeköttetése céljából épült és a m. kir. államvasutak hálózatának kiegészítő részét képezi.

1889-ben az államosítás ismét nagy léptekkel haladt előre. A XIV. t.-cz. az első magyar-gácsországi és a magyar nyugoti vasutak magyar vonalainak, a XV. t.-cz. pedig a budapest-pécsi vasut-vonalnak megváltásáról intézkedik. Ez utóbbi megszerzése megteremtette az államvasutak közvetlen összeköttetését Fiuméval függetlenül a Déli vasuttól. A többi törvényhozási intézkedés, egyen kívül (a X. t.-cz. a cs. kir. szabadalmazott kassa-oderbergi vasut elsőbbségi kötvényeinek konvertálásáról szól), helyi érdekű vasutak engedélyezésére tartalmazott felhatalmazást, névszerint a XI. törvényezikk a Deéstől Zilahig vezető, a XIII. t.-czikk a Budapest-soroksár-haraszti, a XXXV. t.-cz. a Csáktornytól Zala-Szt.-Ivánon át Ukkig vezető, a XLVII. t.-cz. a somogy-szobbb-beresi, a XLVIII. t.-cz. pedig a devaványa-szeghalom-köti és szeghalom-fűzesgyarmati helyi érdekű vasutak engedélyezéséről.

Az 1890. év legfontosabb eseménye a Magyar északkeleti vasut vonalainak államosítása, melyre a XXXI. t.-cz. adta meg a felhatalmazást, míg a kötött szerződést az 1891:II. t.-czikk hagyta jóvá és cikkelyezte be. Van ez évben még egy esomó törvényezikk, mely helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szól, így a VI. törvényezikk a morvavölgyi helyi érdekű vasut, valamint a dévénytő-stomfai szárnyvonalnak, a XV. törvényezikk a Holicstól a magyar határszéléig Göding irányában vezetendő helyi érdekű vasutnak, a XXXIII. törvényezikk a pozsony-szombathelyi helyi érdekű vasutnak, a XXXIV. t.-cz. az esztergom-fűzitői, a XXXV. törvényezikk a nagymargita-verseczi helyi érdekű vasutnak engedélyezése tárgyában. Meg kell még említenünk, hogy a budapest-pécsi vasut megváltása iránt az 1889:XV. t.-czikk alapján kötött szerződést az 1890. évi VII. t.-cz. hagyta jóvá és cikkelyezte be; az 1890. évi XXXII. t.-czikk pedig a győr-sopron-ebenfurti vasut befektetési tőkéjének felemelését engedélyezte.

Az 1891-ik év hozta meg az államosítások betetőzését és juttatta az államvasuti rendszert teljes diadalra. E fontos esemény a szabadalmazott osztrák-magyar államvasut-társaság magyarországi vonalainak megváltása volt, melyről a XXV. t.-cz. intézkedett, míg a szerződést ugyanczen év XXXVIII. törvényezikke hagyta jóvá és cikkelyezte be. Fontos a XL. t.-cz. is, mely a román királysággal létesítendő vasut és közötti összeköttetésre, a már létező csatlakozási viszonyok szabályozásával vonatkozó egyezményt cikkelyezte be; ezen egyezmény összekötő pontokul a Ghymes-Palánka és a Vöröstorony-Riul-Vadului között fekvő szorosokat jelölte ki. Az 1891. évi XXVI. t.-cz. engedélyt adott a nagyszeben-vöröstoronyi helyi érdekű vasut Nagy-Szebentől Felekig terjedő vonalának kiépítésére.

Az 1892. évi XVI. t.-cz. ismét egy nemzetközi összeköttetést létesített, a mennyiben kimondta, hogy magyar államvasutak Máramaros-Sziget állomásból kiindulólág és a Tisza mentén Körösmezőig és innen az osztrák területen Stanislautól Voronienkáiig tervezett vasuthoz való csatlakozással, az ország határáig vezetendő gőzmozdonyu vasut építtessék államköltségen. Az 1892. évi XXIII. törvényezikk a szentes-hódmezővásárhelyi helyi érdekű vasut engedélyezésére hatalmazta fo

a miniszteriumot, a XXXV. t.-cz. pedig a vasuti árufuvarozás tárgyában Bernben kötött nemzetközi egyezményt czikkelyezte be.

Az 1893. évi IX. t.-cz. a m. kir. államvasutak különféle beruházásaira szavazott meg 2.000.000 forintot, a X. t.-cz. az aradi és esanádi egyesült vasutak hálózatához tartozó vonalak engedély-okmányainak egyesítéséről intézkedett. Azonkívül több helyi érdekű vasut engedélyezése is történt ez évben, a XI. t.-cz. a balatonszentgyörgy-somogyosobbi, a XII. t.-cz. a békés-esanádi, a XXXIX. t.-cz. a Gunjától Bosznia határáig vezetendő, a XL. t.-cz. a budapest-esztergomi helyi érdekű vasut engedélyezésére hatalmazta fel a miniszteriumot.

Az 1884. évi XIX. t.-cz. újabb 2.000.000 forintot bocsátott a kormány rendelkezésére az állami vasutak több állomásán folyamatban levő kibővítési és átalakítási munkálatok befejezésére. A XIII. t.-cz. a szamosvölgyi vasutársaság hálózatához tartozó vonalak engedély-okmányait egyesítette. Helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szólnak a következő törvények: a IV. t.-cz. a vinkovec-béckai helyi érdekű vasutnak a gunjai állomástól a Száva áthidalásával Brékaig leendő folytatásáról, a XI. t.-cz. a versecz-kubini, a XXII. t.-cz. a baja-zombor-ujvidéki, a XXIII. t.-cz. a szentlőrinc-szlatina-nasiczi, végül a XXXVIII. t.-cz. a temesvár-nagyszentmiklósi helyi érdekű vasut engedélyezéséről; míg a XVII. t.-cz. a berni nemzetközi egyezmény ki-gészítése tárgyában intézkedett.

1895-ben a székelyvasutak kiépítésének elhatározása a legfontosabb esemény; az 1895. évi VII. t.-cz. ugyanis kimondja: hogy a brassó-háromszéki helyi érdekű vasutnak „Sepsi-Szent-György“ állomásból kiindulva és Csik-Szeredán, Csik-Rákoson, Gyergyó-Szent-Miklóson át a marosvásárhely-szászrégeni helyi érdekű vasut „Szász-Régen“ állomásig vezetendő gőzmozdonyu vasutvonalnak, továbbá az e fővonalból a legalkalmasabb pontokon kiágazó, egyfelől a Ghymes szorosig, illetőleg a magyar-román határszélig, másfelől a héjjasfalvaszékelyudvarhelyi helyi érdekű vasutnak „Székely-Udvarhely“ állomásig vezetendő szárnyvonalának az érdekeltég hozzájárulásának felhasználásával államköltségen leendő kiépítése czennel elrendelitetik. A helyi érdekű vasutaknak egész tömege engedélyeztetett törvényhozási uton ebben az évben. Az V. t.-cz. a segesvár-szentgotai, a VI. t.-cz. a párdány-zsombolyai, a XIX. t.-cz. a kecskemét-fülöpszállási, a XX. t.-cz. a fehér- és tolnavármegyei, a XXII. t.-cz. a boldvavölgyi, a XXIII. t.-cz. a garam-berzence-lévai, a XXIV. t.-cz. a nógrádvármegyei, XXVI. t.-cz. a pápa-csornai, a XXVII. t.-cz. a karczag-tiszafüredi, a XXVIII. t.-cz. a kaposvár-fonyódi, a XXIX. t.-cz. a zólyombrezó-brenzóbánya-tiszolezi, a XXXI. t.-cz. a győr-veszprém-dombovári, a XXXII. t.-cz. a zala-völgyi, a XXXIII. t.-cz. a csákvár-bócai, a XLV. t.-cz. a versecz-gattajai, a LIII. t.-cz. a hegyesfeketehégy-palánkai, a LIV. t.-cz. a temesvár-modosi, végül az LV. t.-cz. a pancsova-petrovosszellői helyi érdekű vasut kiépítését engedélyezte.

Az 1896-ik évi XII. t.-cz. az Alvincztől Nagy-Szebenen át a Vöröstoronyosor melletti határszélig vezetendő gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről intézkedik, oly módon, hogy e vonalat az állam mint közös tulajdonos, a nagyszében-vöröstoronyi helyi érdekű vasutal együtt építse ki. 1896-ban ismét számos helyi érdekű vasut engedélyeztetett; a IX. t.-cz. intézkedik a kecskemét-tiszaugi, a X. t.-cz. a tiszapolgáryiregyházai, a XI. t.-cz. a temesvár-lippa-radnai, a XIII. t.-cz. a lonjavölgyi, a XXI. t.-cz. a viljevo-kapelica-noskovei, a XXII. t.-cz. a szegzárd-báttaszéki, a XXVII. t.-cz. a szeged-karlovai, a XXVIII. t.-cz. a sopron-pozsonyi, a XXIX. t.-cz. a fertővidéki helyi érdekű vasutnak, a XXIV. t.-cz. pedig a fejer- és tolnavármegyei helyi érdekű vasutak székesfejérvár-sárbogárdi ágának engedélyezéséről.

Közgyűlések és mérlegek.

A Magyar általános köszénbánya rt. közgyűlése f. hó 19-én folyt le és részvényvállalataink történetében nem igen van párja annak a tömeges részvételnek, a melyet ez a gyűlés mutatott. 64,540 részvényt tettek le és nem kevesebb, mint 643 „részvényes“ jelent meg. A harez a körül forgott, hogy a trifaili társulat, mely tokodi bányáért 22,000 drb. részvényt kapott, e részvénybirtoka alapján majorizálhatja-e a vállalatot. A gyűlésen Gajári Ödön elnökölt. A közgyűlés az igazgatóság jelentését és javaslatait elfogadván, megadta a felmentvényt s hosszu zajos vita után elhatározta az üresedésben lévő állások betöltését. Közben a két párt a jelöltekre nézve megegyezett és így meg lettek választva dr. Löw Tivadar és Bellák Gyula (a trifaili bánya igazgatósági tagja), a felügyelő bizottságba Bisztechy Rudolf. A közgyűlés után az igazgatóság újjaalakulván, elnökévé gróf Teleki Gézat, alelnökévé pedig Herz Gyulát választotta. Herz Zsigmond vezérigazgató, tekintettel a részvények tulajdonában beállott változásra, hogy az igazgatóságnak teljesen szabad kezét adjon esetleg új irány megállapítására, lemondott állásáról. Az igazgatóság azonban e lemondást nem fogadta el és felkérte, hogy maradjon meg tovább is állásában, a mire Herz ezek után késznek is nyilatkozott.

A „Kőbányai gőztéglagyár-társulat Pesten“ részvény-társaság május 18-án délelőtt tartotta az évi rendes közgyűlését. A téglagyár a lefolyt üzletévben 48 millió téglát gyártott; ebből elszállítottak 38 millió darabot s kötésre, a jövő üzletévre átmenőleg is el van adva a gyártmányok nagy része. A törlesztési alapra fordítandó 15,000 frton s a tartalékalaphoz csatolandó 6400 frton kívül, a tiszta nyereségből 100,028 frt 80 kr. áll rendelkezésre. Ebből, a 2100 drb. részvény után, részvényenként 40 frtot fizetnek ki; a többit az alapszabályszerű jutalékokra fordítják s részben új számlára viszik át. Az osztalékot június 1-től fogva fizetik ki a Pesti magyar kereskedelmi

banknál. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a felmentvényt megadta s az elért fényes eredményért köszönetet mondott az igazgatóságnak, Bálinth Sándor vezérigazgatónak és a tisztviselő karnak.

A cs. kir. szab. Adria bi biztosító-társulat üzleti jelentése, a mely a folyó évi apr. 27-én megtartott közgyűlésen előterjesztett, a következő fontosabb adatokat tartalmazza: Az életbiztosítási ágazatban 1898. évben kötött biztosítási ügyletek 15.011.027 frt biztosított tőkére ruznak s így a biztosítási átlag 1898. december 31-én 96 $\frac{1}{2}$ millió forint tőkét és 236,357 frt járadékot tüntet ki. A díjbevétel 4.007,583 frtot teszen, míg halál- és elérési esetekben teljesített fizetések 1.860.286 frtot igényeltek s ezenkívül függő károkra 320,669 forint lett tartalékba helyezve. Az életbiztosítási díjtartalék immár 24.516,640 frtra emelkedett. Az elemi (tűz és szállítmány) biztosítási ágazatok díjbevétele 7.751,745 frtot tett ki; viszontbiztosításokra 3.646,769 frt, kárfizetésekre — a viszontbiztosítókat illető rész levonása után — 2.683,738 frt fordított és ezenfelül függő károkra 441,105 frt helyeztetett tartalékba. A tűzbiztosítási díjtartalék a folyó évben is szaporitva lön és pedig nemcsak a több bevétellel arányában, hanem százalék tekintetében is, mely tartalék, a visszbiztosítók részének levonása után a tűzbiztosítási ágazatban 2.300,938 frtot, a szállítmány biztosítási ágazatban 90,967 frtot teszen. Az 1898. év az elemi biztosítási ágazatokban még kedvezőtlenebb volt az előzőnél, mindazonáltal a mérleg végeredménye az egybegyűjtött jelentékeny tartalékok kamatai és az életbiztosítási üzlet kedvező eredményének segítségével kielégítő. 200,000 frt levonása után, mely összeg egy új tartalékalap (kamatláb súlyedése ellen) létesítésére fordított és további 40,000 frt levonása után, a mely az 1899. évben fizetendő adókra helyeztetett tartalékba és az 1897-iki év 5620 frtyi nyeresmény áthozatának hozzáadásával 410,579 frt felesleg mutatkozik. Ezen összegből az alapszabályszerű levonások keresztülvitele után ép ugy mint a mult évben, részvényenkint 75 frt osztalék került elosztás alá. A társulat tartalékai 1898. évben 1.942,918 frttal emelkedtek és az előtünk fekvő mérleg szerint 29.146,930 frtot teszen, a melyből 25.148,845 frt díjtartalékol (tiszta, tehát a visszbiztosítási rész levonásával), 3.048,343 frt nyeresménytartalékol és 949,742 frt árfolyam-ingadozási tartalékol szolgál.

Az első biztosító-intézet katonai szolgálat esetére József főherczeg védnöksége alatt május hó 28-án tartotta meg báró Nicolics Fedor v. b. t. t. elnöklete alatt helyiségeiben (Erzsébet-tér 1.) VI. rendes közgyűlését. A bemutatott üzleti jelentés hangzatos szavak nélkül, de annál hivebben tükrözi vissza az intézet folytonos fejlődését, a melynek valóban tekintélyes arányai annál is inkább méltánylandók, miután e társaságnak, a mely tudvaleg alig 6 év előtt a katonai szolgálat esetén való biztosítást a monarchiában meghonosította, ma már felette élénk versenyyel kell számolnia. Az intézet biztosítási állománya immár 33 millióra rug, ez oly szám, a melyet biztosító társaság tudunkkal ily rövid idő alatt még el nem ért. A jelentés számadatai egyebekben is csak újabb haladásnak adják tanujelét, így a többi között kitűnik azokból, hogy a díjbevétel az elmúlt évben 1.404,641 korona 19 fillérre rugott, míg kamatokban és irásdíjakban 136,162 korona 29 fillér lön bevételezve; a díjtartalék 1.621,718 korona 61 fillérrel gyarapított s ezzel 3.966,230 korona 05 fillérrel emelkedett. A kiadások ezuttal is normális határok között maradtak s daczára az üzlet nagymérvű terjedésének, nem mutatnak lényeges többletet, a mint hogy az igazgatóságnak a takarékoság különben is vezérelve, a mi abból is kitűnik, hogy szerzési jutalékol a biztosított tőkének csupán 1.42%-a, míg beszedési jutalék czimén a díjbevételnek csupán 1.77%-a adatott ki. A mérleg 62,712 kor. 55 fillér nyereséggel zárul, a melyből 11,000 kor. a részjegytöke alapszabályszerű kamataira, 5044 kor. 36 fillér leírásokra fordított, míg a 46,668 kor. 19 fillér maradék új számlára vitetett át. A közgyűlés végül köszönetet szavazott ugy a központi választmány, valamint az igazgatóságnak önzetlen és ügybuzgó fáradozásáért s báró Nicolics Fedor s dr. Münnich Aurél elnökök éljenzése között oszlott szét.

Berlini Viktória. A május 17-én megtartott közgyűlésen a berlini Viktória biztosító-társaság részvényesei az igazgatóság és a felügyelő bizottság javaslatára elfogadták az 1898. év tiszta nyereségének felosztási módját. Ez a tiszta nyereség 10.241,621 marka volt, a mult évi 8.392,360 márkával szemben. Ennek következtében a Viktória részvényeseinek 189 márkát fizet részvényenkint, a nyereséyrészesedéssel baleset ellen biztosítottaknak az évi díj 38 százalékát, a népbiztosítási osztályba tartozóknak az évi díj 25 százalékát és a baleset nyereséyrészesedéssel biztosítottaknak a biztosítási összeg három százalékát fizeti. Tekintettel az első biztosítási évekre vonatkozó határozatra, hogy ugyanis az osztalék az évi díjnak legalább 10 százalékát kell hogy képezze, a fentiek szerint a nyereséyrészesedésre jogos biztosításokra 1898-ban 10%, 1897-ben 10%, 1896-ban 12%, 1895-ben 15%, a korábbi esztendőkre pedig 3%-kal növekszik, ugy, hogy a nyereséyrészesedés kezdő éve, 1878 óta részesedő biztosításokra az évi díj 63%-a esik. A Viktória egyéb pénzügyi és fizleti eredményére vonatkozólag a társaság üzleti jelentéséből a következőket vesszük ki:

Az élet- és balesetágazatban beterjesztett összes ajánlatok száma 636,905, a melyből az életbiztosítási osztályra, 198.562,470 marka értékben 615,230 ajánlat, a balesetosztályra pedig 1.625,872 marka díjjal 21,675 ajánlat esik. Az összes díj- és kamatbevétel 56.842,356 márkát tett, a mi az előző évvel szemben 10.252,864 marka többletet jelent. Az összes tartalék 178.729,953 marka és az összes aktívák 191.351,664 márkára ruznak. Ugy mint az előző években, 1898-ban is kedvező eredménye volt minden ágazatnak. A balesetágazatban a díjbevétel 8.258,280 márkát tett. Az életbiztosítási ágazatban a biztosítási állomány 1898 végén 1.369,734 kötvény volt 696.515,605 marka biztosítási összeggel és a járadékbiztosítási osztályban 610,806 marka

járadékkal. Az állomány fokozódása 264,558 kötvény 90.654,541 márka biztosítási összeggel. Ezek az összegek magukban foglalják az eredményét a népbiztosításnak is, a melyben 596,156 ajánlatot nyújtottak be 111.924,513 márka biztosítási összeggel, a melyből 407,614 kötvényt 77.847,640 márka értékben kiállítottak és bevállaltak. Az év végén az állomány 1.277,033 kötvény volt 249.321,110 márka értékben. A halálesetre vonatkozó számadatok is az előző évekhez hasonlóan kedvezőek. Biztosítottak halálával csak 2.525,808 márka vált esedékessé és a halálozások kedvező aránya következtében 1.980,758 márkára rug a nyereség. A Viktória összes (tehát a nyereségben részesedő biztosítottak javára való visszatérítést is beértve) osztalékalapja a haláleseti biztosításoknál (benfoglalva a hadbiztosítási alapot is) 15.070,402 márka, életeti biztosításoknál 969,152 márka, a népbiztosításoknál 8.568,005 márka, a balesetbiztosításoknál 3.646,663 márka, összesen 28.254,224 márka. Ezenkívül a társaságnak mint tőkenyereség és külön tartalék 1.509,457 márka áll rendelkezésre.

Zalatnai kénkovand-ipar rt. A társaság 1898. évi mérlege 3584 frt nyereséggel zárul, miáltal az előző évekről áthozott 160,904 frt veszteség 157,320 frtra csökken. A közgyűlés elhatározta, hogy a veszteség leírása végett az alaptőkét 25%-kal lebélyegzi, miáltal az 1.25 millió frtról 937,500 frtra csökken; továbbá, hogy a 75 frtra lebélyegzett részvények összerakotnak s bevonatnak s minden 4 lebélyegzett részvényért 3 db új 100 frtos részvény bocsátatik ki.

A déli vasut közgyűlése — mint Bécsből írják — hosszabb vita után elfogadta az igazgatótanács jelentését és javaslatait, többek között azt, hogy a részvényeseknek egy franknyi osztalék fizetessék. A vita folyamán dr. Heymann, a német részvényesek képviselője az alapszabályok módosítását, a kötvényszolgálat csökkentését, megfelelő osztalék fizetését és teljes felvilágosítást kért a részvényesek javendöbéli kilátásai felől. Dr. Zins több részvényes nevében tiltakozott az osztalék megállapítása ellen és felszólította a kormánybiztost, hogy semmisítse meg az alapszabályellenes rendelkezéseket. Báró Chlumetzky elnök védelmébe veszi az igazgatótanács eljárását és azt mondja, hogy a felhozott kifogásokkal és indítványokkal már régóta foglalkozik az igazgatóság. A 774 milliónyi adósság konverziója dolgában az igazgatóság érintkezésbe lépett a bel- és külföld legkiválóbban finanszírozásával, a kik egybehangozva úgy nyilatkoztak, hogy ekkora konverzióra a pénzpiacok nem képesek, az operáció meghiusulása pedig aláasta volna a társaság hitelét. Az igazgatótanács kilépett tagjait újra megválasztották. A közgyűlés után az igazgatótanács ülést tartott, melyben elnökké báró Chlumetzky titkos tanácsost és alelnökké gróf Széchenyi Tivadart újból megválasztották. Ép úgy megerősítették hivatalában az igazgatótanács eddigi állandó bizottságát is.

A Ferencz József földalatti vasut részvénytársaság május 25-én tartotta ötödik évi rendes közgyűlését. A közgyűlés az előterjesztett igazgatósági javaslatokat elfogadta, s a szerint a kimutatott 87,371 frt 58 krt kitevő tiszta nyereségből a tartalékalap dotálása és egyéb levonások után osztalékkul 71,956 frtot fizet ki, részvényenkint 2 frtot, és a fennmaradó összeget új számlára írják elő. A felmentvény megadása után megejtették a felügyelő bizottság választását, mire a közgyűlés véget ért.

A Balatontavi gőzhajózási részvénytársaság 1898. évi zárószámadata a múlt évi 1036 frt áthozat betudásával 9845 frt 1897: 13,052 frt) tiszta nyereséggel zárul, melyben már a 15,000 frt állami és megyei szubvenzió befoglaltatik. Az igazgatóság az osztalékot a 140,000 frt alaptőke után 10 forintban = 5% állapította meg. A szállítási direkt bevétel összege 36,375 frt.

A Boldvavölgyi helyi érdekű vasut részvénytársaság 1898. évi mérlege 665,000 frt törzs- és 1.643,300 frt elsőbbségi részvénytőke mellett 40,184 frt tiszta nyereséggel zárul. Az elsőbbségi részvényekre 2.40 frt = 2.4% osztalék fizetetik.

Közlekedés.

A Budapest—Ujpest-rákospalotai vasut részvényeknek a Magyar ipar- és kereskedelmi bank birtokában volt részét most megvette a Budapesti közúti vaspálya-társaság. A fuzio tehát megtörtént.

Vasutak bevételei. A Déli vasut bevétel május második harmadában 1.365,531 frt (× 67,288 frt), az Osztrák-magyar államvasut-társaságé 710,417 frt (+ 2355 frt) volt.

Az államvasutak pénztári fölöslege. A m. kir. államvasutak igazgatósága az évi május hó 25-én ötszáz ezer forintot szállított be pénztári fölösleg gyanánt a m. kir. központi pénztárba. A folyó évi beszállítás egész összege kereken hat millió forintot tesz.

Vegyes közlemények.

A kisczelli takarékpénztár ügyében május hó 28-án a kisczelli Korona-vendéglő termében a csődnek egyezség útján való megszüntetésére a kiegyezés közvetítésével megbízott szombathelyi mező-

gazdasági-, takarékb- és hitelbank meghívására értekezletet tartottak, a melyen a hitelezők és az érdekelték teljes számban jelen voltak. A szombathelyi bankot dr. Ernusz József alelnök, Feleki Ignác ügyvivő igazgató és dr. Feldmann Bódog intézeti ügyész képviselték.

Ernusz József ismertette az egybejövétel célját és az érdekelteket méltányos egyezség létesítésére hívja fel. Feleki igazgató előterjeszti a mérleg számszerű adatait, a melyek szerint a cselekvő vagyon 500,000 frt, a szenvedő vagyon 1.200,000 frt. Megengedi, hogy a cselekvő vagyon gyors és sikeres lebonyolítás mellett 10, esetleg 15 ezer forinttal emelkedhetik, de ezzel szemben számítani kell azzal a ténnyel is, hogy a szenvedő vagyon máris még további mintegy 18,000 forint kincstári illetékekkel és az eddigi felmerült csőd költségek fejében közel 30,000 frttal szaporodott. Feleki ügyvivő igazgató a realizálásról következő képet nyújtja: A bank által eszközölt nyomozások szerint a bukott takarékpénztár igazgatósági- és felügyelő bizottsági tagjainak vagyonából bírói- és hosszadalmas per útján mintegy 400,000 frt fedezet remélhető, ezzel a cselekvő vagyon körülbelül 900,000 frtra emelkednék; a mutatkozó hiány tehát 350,000 frtra tehető, mely 28%-os tőkevesztésnek felelne meg. Ehhez járul, hogy a csőd és az igazgatóság- és felügyelő bizottsági tagok ellen indítandó kérés kimeneteli perek befejezésére legkevesebb 6 évi időtartamot számítva 5%-os kamatvesztés mellett csak kamatvesztés címén is 30% hiány merül fel. 10% számítandó csőd költségek és egyéb felmerülő költségek címén, az egész hiány összesen 68%-ra rugna és e szerint a hitelezők követelésükért 32, a legjobb esetet véve 35%-ot kapnának a csőd lebonyolítása után.

Feleki bankigazgató információt szerzett ezenkívül még a hitelezők néhány jogi képviselőjénél is, különösen azoknál, kik mereven ragaszkodtak ügyfeleik követeléseinek teljes kielégítéséhez vagy legfeljebb csak 20% os engedményre voltak hajlandók. Ezeknek legvérmesebb számítása szerint az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok vagyona 700,000 frt fedezetet nyújt. Feltéve tehát ezen legkedvezőbb esetet is, a fentemlített 32%-os kvótához a magasabban számított fedezet által még 25%-ot számítva, összesen tehát a lehető legkedvezőbb esetben 57%-os kvóta mutatkoznék. Ezen, minden kétséget kizáró, a legvérmesebb reményeken alapuló számításból kiindulva, a bankigazgató a hitelező érdekeltiségnek 60%-os kvótát helyezett kilátásba azon követeléseikre nézve, melyek 1899. január 1-én fennállottak.

Az érdekeltiség részéről felszólaltak többen, kijelentvén, miszerint a helyzet komolyságára való tekintettel, hajlandók az egyezkedésre, tőkeelengedésre, azonban nincsenek azon helyzetben, hogy a bank által kilátásba helyezett 60%-os egyezség elfogadására nézve végérvényesen nyilatkozzanak mindaddig, míg ez érdemben az összes hitelezőkkel megállapodásra nem jutottak.

Az értekezlet erre elhatározta, hogy a hitelezők végrehajtó bizottságot választanak, mely az egyezkedési tárgyalásokkal megbízandó lesz. Megjegyzendő végül, hogy a közvetítéssel megbízott bank kilátásba helyezte, hogy az egyezség létrejöttétől számítandó hat hónap alatt az egész ügyet lebonyolítja és a követelések kvóta szerinti kiegyenlítését eszközöli.

A Magyar agrár- és járadékbank rt. 4 1/2%-os záloglevelek kibocsátásához készül, a melyeknek 24 millió koronát tevő első emisszióját egy az Unionbank, a Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank és a Berliner Handels-Gesellschaft vezetése alatt álló konzorcium vette át, felerészben végleg, felerészben opciójoggal.

A Belga-magyar bank május 26-án Budapesten megtartott igazgatósági ülése, melyben a belga igazgatósági tagok is részt vettek, a bank üzleti működésére vonatkozólag igen fontos határozatokat hozott. Kezdetben ugyanis a működési programot az összes bank-ügyletek művelésére kiterjesztették és csak másodsorban szándékoztak a bank különböző iparvállalatok finanszírozásával foglalkozni. A május 26-iki igazgatósági ülés azonban a korábbi program első részét vagyis az üzleti működésnek a szokásos bankügyletekre való kiterjesztését teljesen elejtette és elhatározta, hogy a Belga-magyar bank, legalább egyelőre, kizárólag az emisszionális tevékenység, illetve ipari vállalatok finanszírozása terén fogja egész erejét kifejteni. Ily vállalatok máris tömegesen fordulnak az új bank felé. E határozat folytán a vezérigazgatói állás betöltése érdekében folytatott tárgyalások is tárgyalatlanokká váltak, mert eddig az volt a törekvés, hogy a vezérigazgatói állás a bankügyletekben alapos gyakorlattal bíró szakemberrel töltesse be, de az üzleti programmal szükségképp megváltoztak azon követelmények is, melyek a vezérigazgató szakismeretei tekintetében fennállottak. Egyelőre egyáltalán nem tárgyalnak ez ügyben senkivel és az előkészítő munkálatokat az igazgatóság elnöke, Dessewffy Arisztid igazgatósági tag és Fekete József designált vezértitkár intézik. E munkálatok jelenleg első sorban a Belga-magyar bank cégének Magyarországon való bejegyeztetését formai okokból még gátló körülmények elhárítására és a szükséges szervezkedésre irányulnak. A cég bejegyzése után ül újból egybe a plenáris igazgatósági ülés, mely a működés megkezdésének időpontjára nézve végleg dönteni fog. A bank működését mindenesetre csak az őszi hónapokban fogja megkezdeni, annyival is inkább, mert a kiegyezés és a jegybankügy kérdéseinek mikénti eldöntése esetleg irányadó befolyással lehet a bank emisszionális tevékenységére.

A Wiener Bankverein igazgató tanácsa elfogadta egy a berlini Deutsche Bank, frankfurti Deutsche Vereinsbank, stuttgarteri Württembergische Vereinsbank, párisi Banque de Paris et des Pays-Bas, zürichi Schweizerische Creditanstalt és még több más intézet és cég által alkotott konzorciumnak azt az ajánlatát, hogy 37,500 darab új részvényét 1899-re való osztalékjogosultsággal átveszi 260 forintos árfolyamban, hozzá számítva a tőzsde-szokás szerinti folyókamatokat is. A Bankverein közgyűlése tudvalevőleg még 1895. okt. 15-én határozta volt el az alaptőke felemelését 25 millió frtról

40 millió frtra. A pénzpiacz kedvezőtlen helyzetére való tekintettel azonban nem hajtották ezt a határozatot mind maig egészen végre. Az új részvényeknek csak fele részét bocsátották ki 1896 júniusában. Az elért felpénz a bélyeg- és egyéb költség levonásával a rendes tartalékalapnak jut. Az átvevő konzorcium egyelőre nem szándékozik a részvényeket tovább adni, noha Németországban nagyon kedvező ma a hangulat bankpapirok iránt. Az első rész kibocsátása óta, vagyis három év alatt, 9246 millióra növekedett a Bankverein forgalma az 1898. évről szóló igazgatósági jelentés szerint s ugyanakkor 63'8 millió forintot tett az adások, 51'3 millió a hitelezők, 16'8 milliót az elfogadványok, utalványok és pénztári jegyek tétele. 1890-ben pedig csak 3204 millió frt volt az összes forgalom és az adások 26, a hitelezők 18, az elfogadványok 8 millió frttal szerepeltek. Nincs tehát kétség az iránt, hogy a Bankverein a nagyobb alaptőkét is az eddigi mértékben tudja majd kamatoztatni. Hogy a Bankverein nem a közvetlen kibocsátás útját választotta alaptőkéje felemelésére, annak meg van a magyarázata azokban a nagy nehézségekben, melyekkel 1896-ban 7 1/2 millió frt értékű részvényeinek elhelyezése járt. Bécsnek ma már négy 40 millió frt alaptőkével rendelkező bankja van: a Creditanstalt, Unionbank, Länderbank és Bankverein.

Uj koks-z-művek Magyarországon. Az Urikány-zsilvölgyi magyar kőszénbánya r.-t., mint már említettük, 400,000 frttal emelte az alaptőkéjét, hogy Lupényban kokszművet létesítsen, mely a vajdahunyadi, ruszkahegyi és ferdinándhegyi kohókat fogja kokszzsal ellátni. — A Salgótarjáni kőszénbánya r. szüneten fog koksztelepet létesíteni petrosényi bányái mellett s az ott megejtett kísérletekkel kedvező eredményt értek el. — A Dunagőzhajózási társaság tudvalegleg már évtizedek óta termel szabolicsi és pécsi telepein kitünő huta-koksztot; újabban elhatározta, hogy a modern berendezésekkel és beruházásokkal már 200,000 mm-nyi termelését évi 500,000 mm-ra emeli. — Az Oberschlesische Coakswerke- und chemische Fabriken A.-G. pedig egy magyar vállalattal tárgyal, hogy egy új német szabadalom szerint kohókoksztot termeljen s e célból saját költségén nagyobb beruházásokat akar eszközölni és ezt az iparágat nagyban üzni. — Ha megvalósulnak ezek a tervek, nagy teher alól szabadítják fel szénpiacunkat, másfelől pedig azt fogják eredményezni, hogy az ország délkeleti határán fekvő kohók, melyek eddig Morvaországból és Sziléziából voltak kénytelenek koksztot hozatni, szükségletüket itthon és könnyen fedezhetik. A kokszipiacz mai kedvező konjunkturái mellett biztosítva van ez új iparág jövődelmezősége.

A közös vámterület április havi kereskedelmi mérlege 75 millió frt aktívummal zárult. A kivitt áruk értéke ugyanis 75'8 millió frt volt, a behozottaké 68'3 millió frt. Tavalyhoz képest tehát 13'7 millió frttal emelkedett a kivitel és 7'1 millió frttal csökkent a behozatal, úgy hogy az idei áprilisi mérleg 20'8 millió frttal kedvezőbb a tavalyinál. Az első évharmad mérlege összesen 13 millió forinttal aktív, a mennyiben a kivitel 285'1 millió frt volt, a behozatal pedig 272'1 millió frt. Ez az eredmény kedvezőbb, mint az előző három év első évharmadjának mérlege. 1898. első négy hónapjában ugyanis 45'3 millió frttal volt passzív, 1897. első évharmadában csak 8'3 millió frt volt a kiviteli felesleg, 1896. ez időszakában pedig 17 millió frtra rugott a passzívum. Az idei első évharmadi mérleg kedvezőbb tehát az 1898-ikinél 58'3 millió frttal, az 1897-ikinél 12'5 millió frttal és az 1896-ikinél 37'8 millió frttal. A javulást egyrészt a kivitel emelkedése, másrészt a behozatal csökkenése okozta. Különösen a czukorkivitel emelkedett jelentékenyen, 15 millió frttal. A gabona-export pedig, mely tavaly ilyenkor teljesen szünetelt, az idén 9'7 millió frtot hozott eddig az országnak. Jelentékenyen emelkedett a fa- és marhakivitel is; amaz 6, emez 5 millió frttal. Látni való tehát, hogy a kivitel emelkedése nagyjából Magyarországra javára esik. A behozatal csökkenése első sorban a gabona-behozatal alábbszállításának tulajdonítandó; tavaly ilyenkor 35'6 millió frtot adtunk ki már idegen gabonáért, az idén eddig mindössze csak 7'7 millió frtot. Emelkedett a behozatal dohányban 2'9, gyapotban 1'1, gyapjuban 6'5, selyemben 2'6 és rézben 1'5 millió frttal.

Józsefvárosi takaré- és hitelszövetkezet czég alatt új szövetkezet alakult Budapesten (Baross-utca 59. sz.) 308 taggal, kik 836 üzletrészt jegyeztek. Igazgatók: Herdicska Arnold, Balogh László, Feigl Dénes, Legányi Lajos, Ruff Miksa, Wesstermeyer Ignác és Zachár Antal. Felügyelő bizottsági tagok: Benkovics Imre, ifj. Mács János és Radiczky Sándor.

Az osztrák fezgyárakat egyesítő részvénytársulat engedélyezését legközelebb kérelmezni fogja az Osztrák hitelintézet. Azok a gyárak, melyek kizárólag fezgyártással foglalkoznak, egy vállalatba egyesülnek; azoktól pedig, a melyeknek a fezgyártás csak mellékfoglalkozásuk, megveszik a termelést s a gyárak kötelezik magukat, hogy fezt többé nem gyártanak, ezért 375,000 frtot kapnak, 75,000 frtot a gépekért, 300,000 frtot a gyártás megszüntetéseért. Ez az utóbbi összeg azonban nem az új társulatot fogja terhelni, hanem a részvényeket átvevő szindikátust, úgy, hogy betudják az átvett részvények értékébe. Az alaptőke 3'2 millió frt lesz.

Szerkesztői üzenetek.

F. G. Az értéktőzsdei jelentést, ha jelzéssel ellátva nincsen, lapunk szerkesztője írja, a ki szives levelére a következőket válaszolja Önnek. Az értéktőzsdecékben főként azon eseményekkel foglalkozunk, melyek hatással voltak az értéktőzsdére avagy a jövőben befolyással lehetnek annak irányzatára. Fejtégeinket a helyzet alapos megfontolása után adjuk közre. Nem jósolgatunk, hanem igyekszünk láti és világos képet nyújtani a helyzetnek. Ha pedig egyes

értékpapirokat különösen kiemelünk, úgy akkor ez bizonyára megbízható értesülés alapján történik. Ha lapunk működését figyelemmel fogja kísérni, erről számtalanszor meggyőződhetik.

G. M. Nem ajánlhatjuk ilyen csekély tőkével spekulációkba bocsátkozni. A tőzsde esélyei kiszámíthatatlanok és az ilyen csekély tőkével rendelkezők hamar megadják a kísérletezés árát. A tőzsdén fődolog a kitartás. Legjobban teszi tehát, ha pénzén zálogleveleket vagy járadékokat vásárol. A mostani alacsony árfolyamoknál ez különösen ajánlatos. Ezek is emelkedhetnek s a tőke mégis biztosítva van.

Ujvárosi előfizető. Értékpapírok vétele tárgyában forduljon a Mercur-bankhoz.

Miskolci előfizető. Ha közérdekű, szívesen közöljük.

D. M. A Rima-Murányi részvények jövőbeli árfolyama nézetünk szerint attól függ, vajjon a jelen évi osztalék több lesz-e vagy annyi mint a múlt évben. Ha az osztalék ismét csak 12 frt lesz, akkor valószínű, hogy az árfolyamuk vissza fog esni. De ha több lesz is az osztalék mint volt s ha a Rima az idén 15 frtot fizetne osztalékkul a tavalyi 12 frttal szemben, a mai árfolyamban ez az osztalék is liquidálnak tekinthető. Ajánljuk tehát, hogy Rima-részvényeit minthogy most még nyereségben van, adja el.

Temesvári előfizető 1 . . . 2. A Magyar vasuti forgalmi részvényeket ma már nem ajánlhatjuk vételre. A további emelkedés nem tekinthető ugyan kizártnak, de azt hisszük, nem fog inkonzekvenziával vádolhatni bennünket, ha egy papírnál, melyet 70 frttal olcsóbb árfolyamnál kezdtük ajánlani, ilyen nagy emelkedés után némi óvatosságot tanusítunk.

Zombori új előfizető. A Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja 4 1/2%-os záloglevelei kauzcióképesek. Mai árfolyamuk 101.25 frt. A Mercur-banknál szorosan a napi árfolyam szerint kaphatók.

Budapesti új előfizető. Az „Artesia“ szikvizgyár r.-t. mérlegét ma kaptuk meg. Az évi nyereség 38,853 frt 08 kr. Tudomásunk szerint legutóbb 80 frton kerültek eladásra ezek a részvények.

Hunnia szivattyúgyár részvényes. Még semmi bizonyosat nem tudhattunk meg. Arról azonban van tudomásunk, hogy 100 drb. ilyen részvény 300 frtért lenne kapható.

F. G. Ujpest. Az első magyar szállítási vállalat részvényeinek mai árfolyama körülbelül 155 frt. A vállalatról elég kedvező vélemény uralkodik.

T. J. Budapest. Vegyen Magyar Jelzálogbank-részvényeket.

F. G. M. Levélben válaszoltunk.

M. G. 186. Az előfizetési összeg megjött. Máskor is készséggel szolgálunk felvilágosítással.

Komárom 100. A régi Drascho-részvényekre 180 frt lett azóta visszafizetve s ezek után minden régi részvény helyett két új részvényt kaptak a részvényesek. A vállalatról elég jó hírek keringenek s valószínű, hogy az ezévi osztalék is annyi lesz mint a tavalyi volt, vagyis 22 frt. A részvények vételét a Mercur-bank szívesen eszközöli.

K. B. Sorsjegyei közül a Braunschweigi sorsjegye már régebben kihuzatott, sőt nyeresége már el is évült. A többi még nem huzatott.

Fischer Mór ur. Sorsjegye 155 frt 81 krral lett kisorsolva.

N. M. Concedo. M. Merkur. Friedmann Albert ur. Fay István ur, Deveszer. H. J. Sorsjegyeik nem huzattak.

Balogh Győző ur. 2285/85. számú magyar vörös-kereszt-sorsjegye 6 frt 50 krral lett kihuzva.

R. J. Ha a foglalás érvényben van, a butorokat eladni nem szabad.

A kisorsolt sorsjegyek a Mercur bank- és váltóüzlet r.-t. előnyös feltételek mellett váltja be.

A „Mercur“ szerkesztősége ebben a rovatban készséggel szolgál mindennemű felvilágosítással és kéri t. előfizetőit, hogy a szerkesztői üzenetek rovatát minden alkalommal igénybe venni sziveskedjenek.

Felelős szerkesztő: Berger Mór.

Kiadótulajdonos: „Mercur“ bank- és váltóüzlet részvénytársaság.

Sorsolások.

1864-iki cs. és kir. államsorsjegy-kölcsön.

132. sorozat- és számhuzás 1899. évi június hó 1-én Bécsben.

1864er k. u. k. Staats-Anlehen.

132. Serien- und Nummern-Verlosung am 2. Juni 1899 in Wien.

A „Mercur“ igazgatóvívata. — Privattelegramm des „Mercur“.

Kisorsoltatt a következő 45 sorozat: — Verlost wurden die nachfolgenden 45 Serien:

51 86 157 229 356 390 575 869 898 935 1021 1355 1739 1884
1924 2003 2021 2086 2136 2166 2264 2295 2455 2486 2677 2679
2707 2722 2749 2753 2872 2689 2911 3060 3075 3179 3204 3349
3365 3381 3403 3485 3594 3619 3862

Ezek közül nyertek: — Darunter gewinnen:

Table with columns: Sorozat, Sz., Frt, Serie, Nr., Fl., Sorozat, Sz., Frt. It lists lottery results with various numbers and prizes.

és 200 frtot nyer minden ezen sorozatokhoz tartozó többi 4450 szám. — und 200 fl. ö. W. gewinnen alle übrigen in obigen Serien enthaltenen 4450 Nummern. A kifizetés 1899. szeptember 1-től kezdve történik. — Logközelebbi huzás 1899. december 1-én. Főnyeremény 150,000 frt.

Die Auszahlung erfolgt vom 1. September 1898 ab. Nächste Verlosung am 1. Dezember 1899. Haupttreffer 150,000 fl.

Kifizetési táblázat. — Auszahlungs-Tabelle.

Table with columns: Nyeremény, Le 20%, Marad, Treffer, Ab 20%, Netto. It shows a breakdown of prize amounts and net winnings.

Hátralékok: — Restanten:

Sz. — Nr.: 6 16 23 26 28 29 42 44 48 54 60 61 62 64 65 68 70 72 73 76 77 79 82 84 87 88 91 97 102 104 106 107 110 113 115 116 119 121 123 125 128 129 130 131 133 144 145 150 153 154 158 160 166 172 175 180 183 184 190 192 195 197 200 204 207 213 214 223 225 228 230 236 240 243 244 245 246 247 248 253 255 260 262 264 266 267 271 277 280 281 282 284 285 288 291 294 295 296 298 305 307 314 320 322 324 332 333 337 339 346 347 349 352 355 359 361 364 366 370 371 375 378 386 389 391 396 397 402 406 408 413 420 442 448 449 455 456 460 463 468 469 470 473 481 486 488 489 492 495 499 500 503 505 510 511 518 519 520 531 532 533 535 538 549 550 551 555 556 560 564 568 570 571 588 589 593 596 601 605 613 621 626 627 631 632 635 643 665 666 668 670 673 674 676 681 682 685 686 689 709 714 715 716 718 719 721 728 730 732 734 735 738 749 757 762 764 766 768 772 776 777 779 780 782 783 785 787 788 789 790 792 797 800 803 805 808 809 811 812 815 816 822 829 831 834 840 849 851 855 856 858 860 861 863 864 865 871 872 874 876 887 888 890 894 908 910 911 915 917 921 922 927 929 930 934 938 941 953 958 960 961 962 965 970 973 975 977 978 980 981 982 987 990 992 998

1000 003 004 009 010 012 014 015 016 026 032 033 036 038 048 050 051 058 060 064 070 072 073 077 084 085 094 095 098 099 102 110 114 119 128 136 138 141 142 143 148 149 150 156 157 161 163 164 165 168 170 174 176 177 178 184 189 190 193 200 205 208 209 210 212 215 216 217 218 223 227 228 232 240 241 245 246 248 253 255 260 263 264 265 266 268 271 274 275 276 278 281 286 288 298 302 304 307 310 311 312 313 314 323 325 327 335 336 337 338 344 360 361 362 363 364 367 373 374 376 387 388 394 398 403 405 410 412 418 419 421 425 427 428 429 430 431 434 435 437 438 439 443 447 448 450 451 454 457 458 459 465 471 474 483 486 488 490 493 496 498 505 506 512 515 516 519 520 523 524 525 526 527 531 532 533 535 538 549 550 551 555 556 560 564 568 570 571 588 589 593 596 601 605 613 621 626 627 631 632 635 643 665 666 668 670 673 674 676 681 682 685 686 689 709 714 715 716 718 719 721 728 730 732 734 735 738 749 757 762 764 766 768 772 776 777 779 780 782 783 785 787 788 789 790 792 797 800 803 805 808 809 811 812 815 816 822 829 831 834 840 849 851 855 856 858 860 861 863 864 865 871 872 874 876 887 888 890 894 908 910 911 915 917 921 922 927 929 930 934 938 941 953 958 960 961 962 965 970 973 975 977 978 980 981 982 987 990 992 998

2000 005 007 008 009 013 015 017 019 022 026 029 032 033 036 038 048 050 051 058 060 064 070 072 073 077 084 085 094 095 098 099 102 110 114 119 128 136 138 141 142 143 148 149 150 156 157 161 163 164 165 168 170 174 176 177 178 184 189 190 193 200 205 208 209 210 212 215 216 217 218 223 227 228 232 240 241 245 246 248 253 255 260 263 264 265 266 268 271 274 275 276 278 281 286 288 298 302 304 307 310 311 312 313 314 323 325 327 335 336 337 338 344 360 361 362 363 364 367 373 374 376 387 388 394 398 403 405 410 412 418 419 421 425 427 428 429 430 431 434 435 437 438 439 443 447 448 450 451 454 457 458 459 465 471 474 483 486 488 490 493 496 498 505 506 512 515 516 519 520 523 524 525 526 527 531 532 533 535 538 549 550 551 555 556 560 564 568 570 571 588 589 593 596 601 605 613 621 626 627 631 632 635 643 665 666 668 670 673 674 676 681 682 685 686 689 709 714 715 716 718 719 721 728 730 732 734 735 738 749 757 762 764 766 768 772 776 777 779 780 782 783 785 787 788 789 790 792 797 800 803 805 808 809 811 812 815 816 822 829 831 834 840 849 851 855 856 858 860 861 863 864 865 871 872 874 876 887 888 890 894 908 910 911 915 917 921 922 927 929 930 934 938 941 953 958 960 961 962 965 970 973 975 977 978 980 981 982 987 990 992 998

3048 051 056 062 064 065 068 070 071 072 074 078 082 083 086 089 091 094 095 097 102 106 108 110 113 114 115 122 136 137 138 143 148 160 163 164 166 167 168 174 177 181 187 188 194 200 201 206 208 214 217 223 228 233 238 241 243 256 266 267 269 271 275 276 277 282 287 290 297 300 302 307 308 311 312 314 318 328 330 332 333 336 338 339 346 348 352 353 361 385 435 443 446 455 457 458 459 466 467 469 474 475 478 480 481 482 486 488 493 494 498 502 503 505 507 514 515 517 518 519 521 523 526 528 547 548 551 557 561 563 566 568 578 579 583 584 586 587 588 591 592 593 603 606 608 616 617 621 623 624 633 636 638 639 650 656 658 659 675 677 681 682 684 685 686 694 695 699 700 701 702 704 709 713 720 721 724 727 734 739 744 748 757 760 768 770 772 777 778 783 786 792 793 794 795 796 814 815 820 822 825 826 831 832 833 834 837 839 841 842 849 852 854 855 856 857 858 870 876 877 878 880 887 890 892 894 895 901 902 903 906 908 911 912 913 915 918 920 924 928 939 942 948 954 958 960 965 968 969 973 986 993 998

2 1/2%-os 100 frankos n. é. brüsseli sorjegyek.

75. sorsolás 1899. május 15-én.

Brüsseler 2 1/2%-ige 100 Fr.-Lose v. J. 1886.

75. Verlosung am. 15. Mai 1899.

Kihuzattak a következő sorozatok: — Gezogen wurden folgende Serien:

1188 2210 5237 12306 12648 13564 15000 16886 17727 18523 20207 22004 23647 24040 24313 28544 29440 29819 30186 30520 31180 33240 35736 36897 37669 38124 38858 40546 41865 42332 46031 47546 49036 51559 51921 52067 53078 53870 54524 62748 63743 63988 66948 68528 69239 69726 70728 73464 74045 75731 76485 80020 80413 81194 82730 82912 83378 83696 85795 93769 93783 93809 94641 94804 96260 96815 98338 99659 102433 103956 104579 105916 105988 106592 106744 106769 113360 113847

Nyeremények: — Gewinnste:

Table with columns: Sorozat, Sz., Frk, Serie, Nr., Fr., Sorozat, Sz., Frk. It lists prize amounts for various lottery numbers.

A fenti sorozatokban foglalt többi szám 110 frankkal huzatott. — Alle übrigen in obigen Serien enthaltenen Nummern sind mit 110 Frcs. gezogen. — Kifizetés 1900. január 2-től fogva. — Auszahlung vom 2. Januar 1900 ab.

1861. évi 15 frankos Freiburgi sorsjegyek.

85. nyereményhuzás 1899. május 15-én.

Freiburger 15 Frank-Lose v. J. 1861.

85. Prämien-Ziehung am 15. Mai 1899.

F. é. április hó 15-én kihuzattak a következő sorozatok. — Am 15. April 1899 gezogene Serien:

15 85 282 344 397 535 554 843 933 934 1175 1227 1252 1832 1855 2000 2181 2515 2542 2725 2857 2866 2891 3075 3095 3306 3596 3823 3905 3945 3985 4086 4169 4408 4587 4591 4628 4683 4737 4854 4956 5156 5624 5984 6114 6136 6186 6375 6723 6783 6884 7035 7157 7246 7343 7428 7467 7481 7532 7561 7659 7772 7896

Ezek közül most nyertek: — Darunter gewinnen:

Table with columns: Sorozat, Sz., Frank, Serie, Nr., Francs, Sorozat, Sz., Frank. It lists prize amounts for various lottery numbers.

A fenti sorozatokban foglalt többi szám egyenkint 24 frankot nyert. — Alle übrigen in obigen Serien enthaltenen Nummern gewinnen je 24 Francs. Kifizetés 1899. augusztus 15-étől kezdve. — Zahlbar vom 15. August 1899 ab.

Antwerpen városi sorsjegyek.

72. sorsolás 1899. május 10-én Antwerpenben.

Lose der Stadt Antwerpen.

72. Verlosung am 10. Mai 1899 in Antwerpen.

Kibuzattak a következő sorozatok: — Gezogen wurden folgende Serien:

2047 2909 3019 3501 4479 5148 5487 7905 8747 13365 14708
15053 16659 17888 19320 22168 23448 25161 26298 29870 30328
30418 30644 33009 39115 40731 44915 45515 47833 49975 51372
55582 55641 56154 57640 58256 58328 58829 61075 62397 62660
62733 64031 68302 69433 70514 71483 73272

Ezek közül nyernek: Daruhter gewinnen:

Sorozat	Sz.	Frank	Serie	Nr.	Francs	Sorozat	Sz.	Frank
49975	14	10000	5487	12	150	45515	7	150
64031	2	1000	17888	17	150	55582	19	150
68302	12	500	22168	1	150	56154	1	150
29870	4	250	22168	16	150	56154	2	150
55582	1	250	22168	24	150	58328	23	150
3019	4	150	23448	14	150	62660	23	150
4179	4	150	26298	19	150	62733	12	150
5148	6	150	30418	4	150	68302	15	150
5148	23	150						

A fenti sorozatokban foglalt többi szám egyenkint 110 frankot nyert. — Die übrigen Nummern der oben erwähnten Serien werden mit je 110 Frcs eingelöst.

Barletta-sorsjegyek 1870. évből.

108. sorsolás 1899. május 20-án.

Barletta-Lose v. J. 1870.

108. Verlosung am 20. Mai. 1899.

Törlesztési húzás. — Amortisations-Ziehung.

690 909 1771 1890 2988 4592 4915

Az ezen sorozatokban foglalt 1--50 szám egyenkint 100 lírával lett kisorsolva.

Die Nummern 1--50 obiger Serien wurden mit Lire 100 gezogen.

Nagyobb nyeremények. — Grössere Treffer.

Sorozat	Sz.	Lira	Serie	Nr.	Lire	Sorozat	Sz.	Lira
34	45	50	2291	44	50	4496	13	50
52	39	200	2329	24	50	4504	8	50
107	36	100	2537	36	50	4505	29	50
220	3	100	2584	26	50	4512	46	50
253	31	50	2660	49	50	4568	39	50
325	42	50	2824	20	200	4603	35	50
390	42	400	2857	49	50	4625	26	50
423	38	50	2892	28	500	4690	26	50
481	2	50	2906	37	100	4751	8	100
767	13	50	2906	39	50	4774	1	100
798	27	50	3101	9	50	4840	13	50
800	49	50	3144	45	50	4889	38	100
807	48	50	3230	14	50	4897	5	100
823	4	50	3282	48	50	4908	33	100000
858	48	100	3351	11	50	4911	27	50
882	18	50	3369	45	50	4950	10	50
905	2	50	3421	40	100	4985	37	50
928	29	50	3488	10	50	4987	46	50
1009	31	100	3488	44	50	4992	20	200
1118	42	100	3699	49	50	5041	16	50
1163	6	50	3847	9	100	5053	2	100
1243	42	50	3863	6	100	5159	50	50
1271	40	50	3914	17	100	5174	26	100
1279	44	50	3916	30	50	5229	33	100
1338	41	50	3986	32	1000	5392	50	100
1388	20	50	4092	49	50	5433	20	100
1464	25	50	4098	9	50	5569	47	100
1528	35	50	4100	13	50	5689	48	400
1578	23	50	4103	45	50	5780	39	100
1672	14	400	4130	9	50	5821	30	50
1751	36	100	4162	33	50	5837	41	100
1772	49	50	4175	22	50	5868	18	100
2122	35	50	4230	24	50	5922	43	100
2128	15	50	4306	2	50	5933	25	100
2140	32	50	4435	29	50	5960	4	200
2170	5	50	4465	46	50	5992	29	50
2281	24	50	4472	19	50			

Kifizetés 1899 november 20-tól kezdve. — Auszahlung vom 20. November 1899 ab.

Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja 4 1/2%-os záloglevelei.

6. sorsolás 1899 május 31-én.

4 1/2%-ige Pfandbriefe der Central-Hypotheken-Bank der Ung. Sparkassen.

6. Verlosung am 31. Mai 1899.

à Kr. 5000 koronás. Sz. — Nr.: 148 606 675 799 984
à Kr. 2000 koronás. Sz. — Nr.: 49 111 305 599 1044 2128
137 323 576 603 606 670 743 940 3161 269 287
à Kr. 1000 koronás. Sz. — Nr.: 274 315 470 662 699 846
905 932 1215 386 434 712 2071 566 713 3414 431 475 884 886
894 4029 416 5006 007 008 015 222 945 6097 098 246 267 272
589 592 7091 398 431 528 641 646 647 690 750 8155 583 587
597 598 603 606 615 635 636 732 737 884 889 893 9060 101
à Kr. 500 koronás. Sz. — Nr.: 56 84 88 134 138 193 240 252
263 276 298 305 312 389 462 478 594 643 673 702 746 769 874
879 887 950 987 1188 347 2410 540 853 931 935 936 937 938
947 957 3019 032 141 590 876 996 4107 230 380 409 474 475
521 743 811 887 905 991 5001 126 530 534 539 549 592 643 647
650 652 653 654 662 665 683 703 785 827 919 6003 064 072 126
127 128 170 171 198 202 449 457 458
à Kr. 200 koronás. Sz. — Nr.: 11 29 30 97 115 127 132 182
198 251 277 291 334 337 339 348 354 368 395 406 475 477 484
491 743 778 1034 054 056 136 193 228 341 349 550 901 910 930
958 970 991 992 994 2415 450 479 645 741 790 791 837 840
847 3041 044 250 489 559 565 639 641 681 682 732 867 874 875
957 4279 351 367 368 610 661 675 878 886 888 893 900 938 945
5040 096 270 284 285 286 288 289 290 292 294 404 407 453 462
662 663 674 681 701 767 844 846 851 852 853 860 861 863 864
865 872 885 890 6142 419 449 450 452 462 463 469 471 475
482 486 493 494 503 515 517 525 554 558 590 596 597 599 600
602 606 616 675 726 731 738 742 752 756 914 917 923 928
à Kr. 100 koronás. Sz. — Nr.: 13 30 91 97 137 153 223

Ezen kisorsolt záloglevelek 1899. szeptember hó 1-től kezdve teljes névértékben váltatnak be. — Einlösung vom 1. September 1899 ab.

Hátralékok: — Restanten:

à Kr. 5000 koronás. Sz. — Nr.: 779 958
à Kr. 2000 koronás. Sz. — Nr.: 489 1692
à Kr. 1000 koronás. Sz. — Nr.: 17 253 256 257 780 812 831 832 1192
212 270 280 435 436 522 3116 347 348 860 4711 5269 271 994 8714
à Kr. 500 koronás. Sz. — Nr.: 3 52 65 78 79 231 526 614 662 683 704
705 708 710 798 841 978 1124 332 374 2131 3254 330 4636 5672
à Kr. 200 koronás. Sz. — Nr.: 5 17 51 85 112 155 255 300 301 452 454
467 483 494 505 1915 2810 3057 432 470 898 4241 935 5015 204 296 850
à Kr. 100 koronás. Sz. — Nr.: 1 45 187

Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os koronaértékű záloglevelei.

2. sorsolás 1899. május 31-én.

4%-ige Kronen-Pfandbriefe der Ung. Hypothekenbank.

2. Verlosung am 31. Mai 1899.

à Kr. 2000 koronás. Sz. — Nr.: 311 487 715 716 717 718 739
740 741 983 986 987 988 989 990 991 1114 525 636 751
à Kr. 1000 koronás. Sz. — Nr.: 264 417 456 477 493 577 649
709 751 828 1143 221 381 445 727 2026 198 242 285 488 489
490 491 532 533 901 3106 349 556 794 4027 258 680 858 5164
168 169 170 296 297 355 390 6006 029 259 464 705 762 902 927
928 929 7385 392 399 424
à Kr. 500 koronás. Sz. — Nr.: 135 156 234 524 604 661 676
677 1153 197 902 2376 377 379 900

Ezen kisorsolt záloglevelek 1899. december 1-től kezdve teljes névértékben váltatnak be. — Auszahlung vom 1. Dezember 1899 ab.

Hátralékok: — Restanten:

à Kr. 2000 koronás. Sz. — Nr.: 485 1022 023
à Kr. 1000 koronás. Sz. — Nr.: 1148 908 4244
à Kr. 500 koronás. Sz. — Nr.: 220 522 523

Magy. Orsz. Központi Takarékpénztár 50 éves 4% koronaértékű záloglevelei.

Sorsolás 1899 május 31-én.

4%-ige 50jähr. Pfandbriefe der Ung. Landes-Central-Sparcassa in Kronenwährung.

Verlosung am 31. Mai 1899.

à Kr. 200 koronás. Sz. — Nr.: 80 168 314 318 404 442 647
730 756 788 812 814 832 834 925 980 993 1009 011 043 457 460
519 522 582 659 703 818 830 959 961 995 2202
à Kr. 500 koronás. Sz. — Nr.: 655 657 890 891 993 1300
330 928

vasut elsőbbségi részvényei. — Ruma-vrdniki h. é. vasut elsőbbségei. — Vinkovec-breskai h. é. vasut elsőbbségi részvényei. — Galicziai 4°/o-os propinációs kölesön. — Bukovinai 5°/o-os propinációs kölesön. — Prága-duxi vasut 3°/o-os elsőbbségei. — Isztriai földhitelintézet záloglevelei.

Meghatározott nap nélkül a hónap folyamában. Kisujszállás-déaványi h. é. vasut elsőbbségi részvényei. — Brassó-háromszéki h. é. vasut elsőbbségi részvényei. — Torontali h. é. vasut részvényei. — Urikány-zsilvölgyi kőszénbányatársaság elsőbbségei. — Gölniczvölgyi vasut elsőbbségi részvényei. — Osztrák-magyar bank záloglevelei. — Bosnyák-hercegovinai bank 5¹/₂^o/o-os záloglevelei. — Bozen város kölesőne 1875-ből. — Galicziai földhitelegylet záloglevelei. — Osztrák-sziléziai földhitelintézet záloglevelei. — Osztrák központi földhitelbank 4¹/₂^o/o-os záloglevelei. — Bustichradi vasut elsőbbségei.

A kisorsolt sorsjegyek beváltását illetve átcserelését legelőnyösebben eszközli a „MERCUR“ bank- és váltó-üzlet részv. társ., Budapest, V., Dorottya-utca 12. szám.

Sorsjegyek árfolyama.

1899. június 2-án.

A sorsjegy neve	Névérték	Pérez	Ár
Magyar nyeresémi-kölesön 1870. év	100.—	160.—	161.—
4 ^o /o-os tiszta-szegedi sorsjegy 1880. év	100.—	138.25	139.25
4 ^o /o-os 1854-iki államsorsjegy	262.50	171.50	173.50
5 ^o /o-os 1860-iki	500.—	139.50	140.50
5 ^o /o-os 1860-iki	100.—	156.—	157.—
1864-iki	100.—	197.50	198.50
1864-iki	50.—	197.50	198.50
Osztrák hitelintézet sorsjegy 1858. év	100.—	200.—	202.—
Magyar jelzálogbank 4 ^o /o-os nyeresémi-kötv.	100.—	120.50	121.50
Magyar jelzálogbank 3 ^o /o-os nyeresémi-kötv.	100.—	103.50	104.50
Osztrák földhitel-intézet 3 ^o /o dijkölesön kötv.	100.—	119.75	120.75
Bécs városi nyeresémi-kölesön 1874. év	100.—	178.—	180.—
Rudolf-sorsjegy 1864. év	10.—	28.—	—
4 ¹ / ₂ ^o /o-os triezti sorsjegy-kölesön	—	—	—
4 ^o /o-os	50.—	72.—	—
4 ^o /o-os dunagőzhajózási sorsjegy	105.—	160.—	170.—
Dunaszabályozási sorsjegy	100.—	129.—	130.—
Budai sorsjegy	40.—	66.—	68.—
Innsbrucki	20.—	30.—	31.—
Krakói	20.—	27.—	27.50
Laibachi	20.—	24.—	25.—
Salzburgi	20.—	28.—	29.—
Sztaniszlói	20.—	57.—	—
Clary herceg-sorsjegy	42.—	68.—	69.—
Pálffy herceg	42.—	64.75	65.50
Salm herceg	42.—	85.50	86.50
St. Genois-sorsjegy	42.—	84.—	85.—
Waldstein	21.—	60.—	64.—
Magyar vörös-kereszt sorsjegy	5.—	11.25	11.75
Osztrák	10.—	20.40	20.90
Bazilika-sorsjegy	5.—	6.90	7.40
Jó-sziv	2.—	3.80	4.20
2 ^o /o-os szerb nyeresémi-kölesön frk	100.—	35.50	36.50
Olasz vörös-kereszt-sorsjegy lira	25.—	12.75	13.25

Pénz nemek árfolyama

1899. június hó 2-án.

	Pérez	Ár
Arany, magyar vagy osztrák vert	5.69	5.74
" " " " kör	5.66	5.71
" " " " 8 forintos	9.55	9.59
" 20 frankos	9.55	9.59
" 20 márkás	11.78	11.82
Német birodalmi vagy egyenértékű bankjegy (100 márka)	58.90	59.10
Francia bankjegy (100 frank)	47.75	47.95
Olasz bankjegy (100 lira)	44.70	45.—
Papírrubel darabonként	1.27 ¹ / ₄	1.28 ¹ / ₄

Dijjegyzék

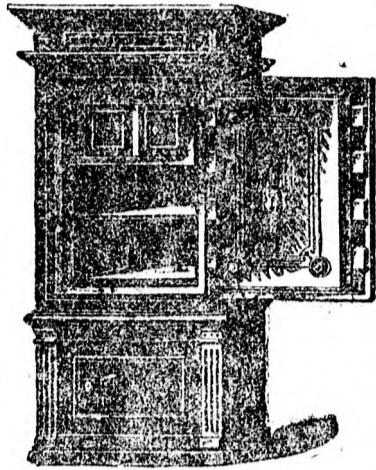
sorsjegyeknek, a sorsolásból származható veszteség elleni biztosításánál

Értékpapir neve	Sorsolás napja	Biztosítás ára		Esetleges árfolyam-veszteség
		frt	kr.	
Budapest vár. vill. vas. részv.	június 10.	—	45	drbonként 35.—
Bécs városi sorsjegy	július 2.	—	65	" 37.—
Budai	június 15.	—	35	" 5.—
Osztrák hitelsorsjegy	július 1.	—	70	" 27.—

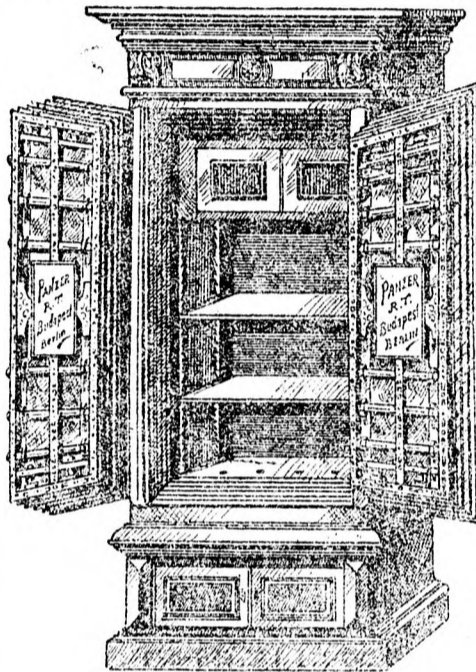
*-gal jegyzett sorsjegyeknél a nyeresémi-jegy a biztosító félt illeti meg. Az itt fel nem sorolt értékpapírok biztosítását is legjótányosabban eszközli a „Mercur“ bank- és váltóüzlet részvénytársaság Budapest, V., Dorottya-utca 12.

ARNHEIM S. J.

a kontinens első és legnagyobb
PÉNZSZEKRENY
és
TRESOR-GYÁRA
BUDAPEST-BERLIN
Alapított 1833.
PÁNCZÉLSZOBÁK
Safe-depositok.

GYÁR:
BUDAPEST, Külső soroksári-út 92.
Mintaraktár:
Dorottya-utca 7. sz.

PANZER

pénzszekrény-, tresor- és vasipar r.-t.

Szabadalmazott, új rendszerű

tűz- és betörésmentes aczélpánczél

pénzszekrények

tresor, safes-deposits, pánczél-szobák
különleges gyára.

(1838. évben alap.)

Budapest, Károly-körút 9.

600,000 korona nyerhető:

- 1 drb. **Osztrák jótékonyezélu államsorsjegygyel.**
Huzás június 15-én. Főnyeresémi **200,000 kor.** frt **2.—**
 - 1 drb. **Bécs városi sorsjegy-igérvénynyel.**
Huzás július 1-én. Főnyeresémi **400,000 kor.** frt **5.—**
frt **7.—**
- A kettő együtt csak **6 frt 50 kr.**

„MERCUR“

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság
Budapest, Dorottya-utca 12. sz.

600,000 Kronen zu gewinnen mit

- 1 St. **Oesterr. Staatswohltätigkeits-Los.**
Ziehung am 15. Juni. Haupttreffer **200,000 Kr.** fl. **2.—**
 - 1 St. **Wiener Communal-Los-Promesse.**
Ziehung am 1. Juli. Haupttreffer **400,000 Kr.** fl. **5.—**
fl. **7.—**
- Die zwei Stück zusammen nur fl. **6.50.**

„MERCUR“

Bank- u. Wechselstuben Aktien-Gesellschaft
Budapest, Dorotheagasse Nr. 12.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1899. május 16-tól 31-ig.

Table with columns for 'Bevezetés', 'Az értékpapír neve', and dates 16 through 31. It lists various securities including government bonds, bank shares, and insurance companies.

Tőkebefektetésre ajánljuk
a Magyar
takarékpénztárak közp. jelzálogbankja
mint részvénytársaság

4% és 4¹/₂%-os adómentes zálogleveleit.

— Alapított 1892-ben. —

Részvénytőke: **8000,000** korona,

melyből kibocsátott és befizettetett 6.000,000 korona.

Záloglevélbiztosító alap **4.000,000** korona.

Az 1889:XXX. t.-cz. 10. §-a értelmében a záloglevelek adómentesek a II. §. értelmében pedig községek, testületek, alapítványok, nyilvános felügyelet alatt álló intézetek tőkéinek, továbbá árva-gyámsági, hitbizományi és letétpénzek gyümölcsöző elhelyezésére is alkalmasak, végre szolgálati és üzleti óvadéknak is felhasználhatók.

A csász. és kir. hadügy- valamint a m. kir. honvéd-miniszterium körrendelete értelmében a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja záloglevelei házassági óvadéknak elfogadhatók.

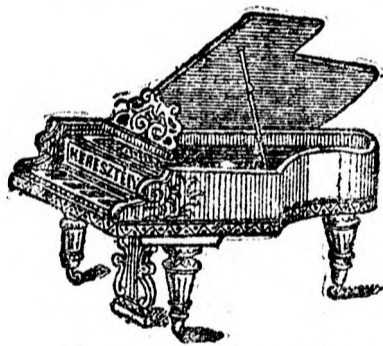
Az osztrák-magyar bank összes bankintézetei nyújtanak e záloglevelekre kölcsönt.

A magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja záloglevelei a budapesti, bécsi, berlini, hamburgi, frankfurti és amsterdami tőzsdéken jegyezhetők.

Az esedékes kamatszelveket és a kisorsolt czimleteket minden levonás nélkül és jutalékmentesen beváltjuk.

„MERCUR“

bank- és váltóüzlet részvénytársaság
Budapest, V., Dorottya-utca 12. szám.

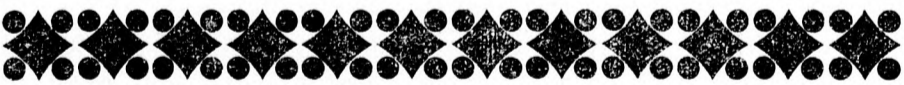
Ócska zongorák becseréltetnek, javítások lekiismeretesen eszközöltetnek.
Váci-körút 21. sz. (Iparudvar).

Zongorák és pianinok

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene gyöngyeinek nevezettek el, ez időben leg-szolidabban vásárolhatók

Keresztély mintazongora termében

nagy kölcsönző intézet,
Budapest, VI. ker., Váci-körút 21. sz.
10 frt egy zongora hangolása és karbantartása egész évre a fővárosban. Egyszeri, alapos hangolás kitisztítással 2 frt.

Koczányi Béla kiadásában Kassán,
most jelent meg:

„Magyarországi társas- és közművelődési körök,
kereskedelmi, ipari- és gazdasági szakegyletek,
valamint dal- és zeneegyesületek czimtára.“

Ára 4 forint.

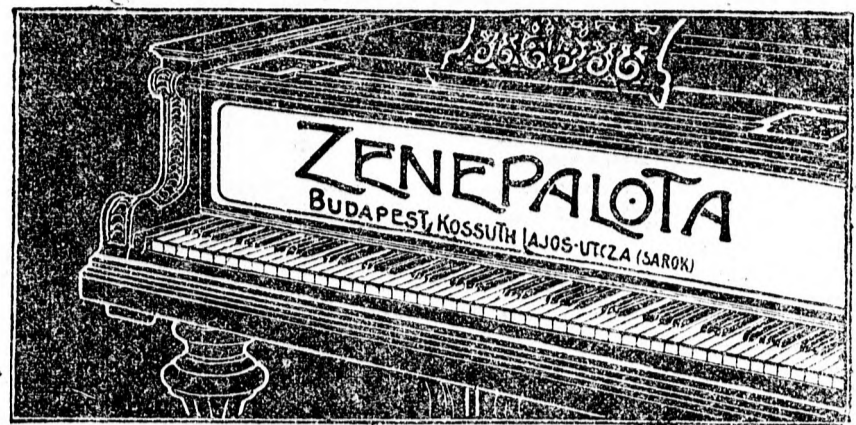
E czimkőnyv 1029 magyarországi város és helységről 3500 a czimben felemlített irányu egyesületet sorol fel, s legtöbbször a teljes tisztikar névsorát, alapítási év, tagsági létszám, könyvtári állomány stb. adatait is közli, — ezéjja pedig egy oly czimkőnyv — esetleg 1—2 évi időközökben megjelenő évkönyv — létesítése, mely az országban a kulturális, kereskedelmi, ipari, gazdasági és művészeti téren működő egyesületeket a cél, hivatás és működési rokonság szerint egymás felől tájékozhasssa. Kívánatos, hogy egyesületeink a czimkőnyv beszerzése által ezen vállalatot anyagilag támogassák, az ujonnan alakuló egyesületek és a netalán ki-maradtak pedig az adatok beküldése által a kiadó ama törekvését, hogy czimtára a lehetőségig teljes legyen, ezen igykeze-tében elősegítsék.

Megnyilt!!

ZENEPALOTA

Kossuth Lajos-utca 22,

(Károly-körút sarkán).

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udv. szállítók

ZONGORA-TERMEI.

Hires gyártmányu bel- és külföldi

ZONGORÁK,

PIANINÓK

és **harmoniumok**

dús választékban.

Nagy kölcsönző intézet

10 frt egy zongora hangolása és karbantartása egész évre — a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt.

Általános hangszer-főraktár: **Budapest, Kerepesi-út 36.**

Ő csász. és apost. Kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A birodalom innenső részének polgari jótékony czélokra szánt

XX. cs. kir.

államsorsjáték.

Ezen — egyetlen egy Osztrák birodalomban törvényszerűleg engedélyezett — **pénzsorsjáték 12,728 nyereményt** tartalmaz **kézpénzben, 403,160 korona** végösszegben.

A főnyeremény

200,000

koronára rüg.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezeskedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1893. évi június hó 15-én történik.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál I. ker., Riemer-utca 7. szám alatt, lottógyűjtődékekben, dohány-tőzsdékben, adó-, posta-, távirtda- és vasuti hivataloknál, váltó-üzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portmentesen küldetnek át.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság

államsorsjátéki osztályától.

MERCUR

Bank- és váltóüzlet r.-t., Budapest, V., Dorottya-utca 12.

A második huzás sorsolási terve:
Nyeremény Korona

1	à	70000	
1	à	25000	
1	à	10000	
1	à	5000	
3	à	3000	9000
5	à	2000	10000
8	à	1000	8000
20	à	500	10000
60	à	300	18000
3900	à	80	312000
4000	nyer. K.		477000

== Főelárusítóhelye ==

a magy. kir. szab. osztálysorsjegyeknek.

Legközelebbi huzás 1898. évi június hó 14. és 15-én.

A SORSJEGYEK ÁRA

a második huzásra:

mind a hat huzásra:

egy egész sorsjegy	frt 16.—	egy egész sorsjegy	frt 80.—
„ fél	„ 8.—	„ fél	„ 40.—
„ negyed	„ 4.—	„ negyed	„ 20.—
„ nyolczad	„ 2.—	„ nyolczad	„ 10.—

Tervezetekkel és egyéb felvilágosítással készséggel szolgálunk.

„MERCUR“

bank- és váltó-üzlet
részvénytársaság.

A legközelebbi huzásokhoz ajánlunk:

BUDAPEST,

V., Dorottya-utca
12. szám.

Osztrák Hitel-
sorsjegyeket.

Legközelebbi huzás július 1-én.

Főnyeremény

300,000 kor.

Részletfizetésre

1 drb havi 8 frtos
fizetés mellett.

Budai
sorsjegyeket.

Legközelebbi huzás június 15-én.

Főnyeremény

40,000 kor.

Részletfizetésre

1 drb havi 2.50 frtos
fizetés mellett.

1874. évi Bécs városi
sorsjegyeket.

Legközelebbi huzás július 1-én.

Főnyeremény

400,000 kor.

Részletfizetésre

1 drb havi 6 frtos
fizetés mellett.

A részletfizetési feltételek tetszés szerint esetleg megváltozhatnak.

Sorsjegytársaságokat

—| tetszés szerinti sorsjegynemekből a legkedvezőbb feltételek mellett állítunk össze. |—

Mindenemű felvilágosítással szívesen szolgálunk.

A
**3 és 4%-os Magyar Jelzálog-sorsjegyek
nyereményjegyeit**

legelőnyösebben adjuk és vesszük.

Részletfizetésre 2 drb havi 1 frtos fizetésre.

A
**3%-os Osztrák Földhitel-sorsjegyek
nyereményjegyeit**

legelőnyösebben adjuk és vesszük.

Részletfizetésre 2 drb havi 1 frtos fizetésre.

BUTOR jó szolid kivitelben
előnyös
részletfizetésre.

Náthán Ignác
kárpitós és asztalos-butor egyedüli főraktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 23.
Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve.

NEWYORKI GERMANIA
Életbiztosító-Társaság.

Európai osztály: **BERLIN, Leipzigerplatz 12.**
(a társaság saját házában.)

Nem kölesönös. Részvényeseknek korlátozott osztalék 120.000 korona.
1896. végén érvényben levő biztosítások : 365 millió korona.
1896. végén tényleges vagyon : 111 millió korona.
1896. végén tiszta fölösleg a biztosítottak javára : 7 1/2 millió kor.
Ingyen háborúbiztosítás. A biztosított az osztalékokat évenként felveheti.

Évenként csökkenő díjfizetés.
Magyarországi vezérképviselőség:
Budapest, V., Váci-körút 16. sz.
Igazgató: **KÁLLAY GYULA.**

A még mindig uralkodó rossz pénzügyi viszonyok következtében, többszörösen kötelezettségünk elölet tenni nem tudók, a miért is sürgősen kell eladnom gyönyörű háromemeletes sarok-

HÁZ-

amat, a főváros egyik legnagyobb terén, elite lak- és jó üzleti vidék, csak nagy lakásokkal magas bérjövődelenre 240.000 frt-ért, szintegy egy 3 emeletes **új ház** Andrássy- és Váci-körútnál, a körúton belül, a lakások parquetával, kárpitozott falakkal, fürdőszobával vannak ellátva, mind kiadva 9%-nyi tiszta jövedelemre 130.000 frt-ért eladó, esetleg vidéki házat, földbirtokot cserébe veszek. Kínulatom, hogy az előállítási árak mindegyiknél magasabbak. Vevők levélbeli címét „Tulajdonos” ezim alatt a kiadóhivatalba intézzék.

Olcsó ezüsteladás.
Évő-eszközök 5 1/2 kr. Gyertyatartók, girandolok, tálcák, haltalak 6 kr. grammonként fagyonnal a legszebb és legmodernebb kivitelben **13 lats jelzessel ellátva.** Nagy raktár újdonságokban barokk stílusú kivitelben.

Singer A. D. testvérek
ezüstáru raktárban
Budapest, Király-utca 4. szám.
Telefon 17-49. szám. Telefon 17-49. szám.

Eredeti horvátországi különlegességek:

Előrendű **aszalt szilvát**, 5 kilós szacsokban, kilónként 40 krajczárjával; **szilvioriumot**, különféle évfolyamban, literenként **1 frt 20 krtól 3 frtig** szállít a

Hermann A.-féle Horvátországi szilviorium-csarnok
Budapest, V., Erzsébet-tér 18. sz.
Főzde: Varasdon (Horvátorsz.) Kitéve minden nagyobb kiállításon

Könnyű fizetési
feltételek! Diszes, olcsó vasbutorok, gyermek-kocsik, gyermekágyak, ruganyos aczélsodrony ágybetétek, afrikai löször-matracok, paplanok, szövettüggönyök, ágy- és asztalterítők, kárpitozott fabutorok, tükrök és függő-lámpák kaphatók

Pápai és Náthán gyárosoknál,
Budapest, VI., Andrássy-út 2. (Foncière-palota.)
Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgálunk minden árfelcímzés nélkül.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Az Értékpapírüzlet.

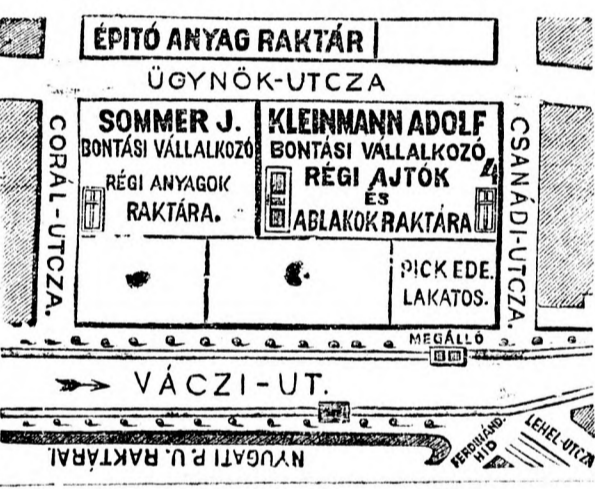
Irták:
Berger Mór és Márkus Sándor.

Tartalmazza az értékpapírokról való (sorsjegyek, záloglevelek stb.) összes tudnivalókat.
Nélkülözhetlen minden értékpapirtulajdonos részére.

Ára **1 frt 50 kr.**
Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Üzlethelyiség-változás!
KLEINMANN ADOLF
lebontási vállalata és építőanyag raktára
(VI., Nagymező-utca 26)

folyó évi november hó 1-től
(az alant feltüntetett alaprajz szerint)
V., Csanádi-utca 4. szám alá
helyeztetett át, a hol legnagyobb raktárt tart:
régli és új ajtók-, ablakok-, vasrácsok-, vasajtók-, vasoszlopok-, márványlap- és lépcsőkben, valamint minden az építkezési szakmához tartozó tárgyakban.

6 évi jótállással 6 csekély részletfizetésre

GRÁK
arany
ezüst lánczok

EKSZEREK
csekély

RÉSZLET-FIZETÉSRE

PÁRTOS LAJOS
BUDAPEST
Erzsébet körút

Képes árjegyzék ingyen

Tízmentes
pénzszekrényeket, kasszettákat,
villamos vészjelző pénzszekrényeket,
páncélszekrényeket és másolópreseket
legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít

Hesky Testvérek
csász. és kir. szabadalmazott
hazai pénzszekrény-gyára
Budapest, VI., Szabolcs-utca 4. sz.

Börszékkipar és butorborsajtolás.
Kendi A.
BUDAPEST
IV., Károly-utca 2.
(Evang. iskolaépület.)
Nagy raktár valódi
börszekék és karosszekékben,
jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Butor!

Teljes szalon-, háló-, ebédlő- és uriszobaberendezések, valamint egyes asztalos és kárpitozott butorok a legolcsóbb árak mellett szereshetők be az országzerte a legjobb hírnévnek örvendő

SÁRKÁNY és SCHÜTZ
butorkereskedő-cégnél
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12
(New-York kávéházzal szemben).
Árjegyzék 25 kr-nak bélyegekben való beküldése ellen bérmentve.

EISLER G. egészen új KÖNYVEKBŐL
KÖLCSÖNKÖNYVTÁRT
ELŐFIZETÉS NYITOTT
HAVONKÉNT 2 KORONA
BUDAPEST Andrássy-ut 31 szám

Az eddig hirdett köszvény, rheuma, ideges fog- és fejfájás, ischias stb. elleni szerek között kétségtelenül az első helyet foglalja el a **biztos hatása** miatt általánosan elterjedt **BARUCH GYULA** gyógyszerész-féle

MIRACULIN
nevi külső szer, mely már egyszeri bedörzsölés után megszabadítja a szenvedőt kínzó fájdalmaitól.
Ára egy üvegnek **1 frt.**
1 frt 20 kr. előleges beküldése mellett bérmentve küldi
Lux Mihály, droguista.
Budapest, Múzeum-körút 7. szám.

Az orvosi tudomány legújabb vívmányainak legteljesebb gyógyítóeszközzel van felszerelve

Dr. Palócz
v. körbéli orvos, k. egészségügyi tanár intézete
Budapest, IX. ker., Várház-körút 7. sz.
Rendelés 10-12 és 3-5 óráig.
Díjazás mérsékelten. * Prospektus ingyen.

Használhatók bármely évszakban:

1. Villamos fényfürdők (izzasztók és részlegesek).
2. Vibrációs massage.
3. Termomassage.
4. Elektromassage.
5. Vízkuva, Psychrophor.
6. Testgyógyászat.
7. Gyógymechanika (Frenkel és Zander rendszer).
8. Nap-, lég- és homok-fürdők (nyáron).
9. Megfelelő diéta-meghatározás.

Egyik sem ártalmas, nincs rossz utóhatás.
Nőknél női kiszolgálás. * Elkülönített osztályok. (Idegeneknél gondoskodunk olyan helyről, a hol a megszabott étrendet pontosan betartathatják.)

Ezen tökéletes berendezés a lelkiismeretes, gondos és egyéni (a beteg természetének megfelelő) gyógykezelés magyarázzák meg ama kitérő eredményeket (a meggyógyultak hiteles írásával bizonyíthatjuk), amelyekről már a legidősebb betegségeknél is, különösen asztma, elhízottság, reuma, ischias, neuralgia, köszvény, gyomor- és nemü bajok, vérértelenség, bőr-, ideg- és női betegségek gyógyításánál biztosan elvárunk.

Nőszervi orvosi tanácsadó
„Az egészség megóvása és a betegségek gyógyítása.”
Irtá: **Dr. Palócz Ignác.**
Kapható a szerzőnél. — Ára 3 kor.